

№ 26/1960.

Å l a n d s l a n d s k a p s s t y r e l
s e s framställning till Ålands landsting
med förslag till ordinarie inkomst- och
utgiftsstat för landskapet Åland under år
1961.

Föreliggande budgetförslag följer vad uppställningen beträffar samma grundprinciper som senaste år. Budgetförslaget balanserar på 1.234.654.202 mark mot 1.006.931.970 mark i ordinarie budgeten för det nu löpande året. I tilläggsbudget har dessutom för innevarande år redan beviljats 46.527.364 mark. Skillnaden mellan förslagets slutsumma och det som för år 1960 hittills budgeterats innebär således en utgiftsstegring om 181.194.868 mark. Samtliga avdelningar på inkomstsidan utvisa ökning. Statsanslaget för skattefinansiell utjämning är beräknat till 1.079.652.777 mark. I rikets budgetproposition föreslås härför ett förslagsanslag under 15 Ht. II:7 uppgående till 920.000.000 mark. Vad utgifterna åter vidkomma utvisa samtliga huvudtitlar ökning med undantag av 10 Ht., Investeringsutgifter, där minskningen utgör 2.237.300 mark. Den största utgiftsstegringen utvisar 12 Ht., Finansieringsutgifter, där stegringen är 100.000.000 mark. Dock må redan här framhållas, att denna utgift närmast är av bokföringsteknisk natur. Därefter följer 5 Ht., Undervisnings- och bildningsväsendet, med en ökning av ca 28,5 miljoner mark samt ytterligare 11 Ht., Understöds-lån, där ökningen utgör 13,2 miljoner mark och 4 Ht., Hälso- och sjukvården, med en ökning av ca 11,1 miljoner mark. I fråga om utgiftsökningen må yttermera framhållas att densamma i väsentlig mån påverkats dels av under innevarande år inträffad lönejustering om 3 procent räknat från den 1.1.1960, som verkställdes i enlighet med motsvarande justering inom statsförvaltningen dels av ånyo väntad lönestegring om ca 3,5 procent från ingången av nästa år, för vilken erforderliga medel observerats under momenten "lönejustering". För övrigt grundar sig utgiftsökningen i icke ringa grad på såväl ändrade normer för landskapsunderstöd som den omständigheten, att antalet bidragssökande och det allmänna bidragsbehovet efter hand ökat. Sålunda har t.ex. utgiften under moment 5 Ht. II:12, Understödsanslag för folkskolorna på landet, ökats med 12 miljoner mark, under moment 5 Ht. II:13, Extra understöd för upprätthållandet av folkskolväsendet, med 5 miljoner mark och under moment 11 Ht. I:5, Jorddispositions-lån, med 15 miljoner mark.

För begränsande av tilläggsbudgetering har ett realistiskt budget-

förslag eftersträvats. Landskapsstyrelsen har vid budgetbehandlingen avhört företrädare för Ålands centralsjukhus och Ålands yrkesskola samt föredragandena vid de olika avdelningarna inom landskapsstyrelsen.

Såsom i den allmänna motiveringen till ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för innevarande år för landstinget inberättats, likställs reservationsanslagen numera vid den skattefinansiella utjämningen med vanliga anslag. Detta innebär, att av de i budgeten upptagna reservationsanslagen kompenseras endast de belopp, som under ifrågavarande räkenskapsår verkligen åtgått, medan de tidigare i sin helhet kompensrats vid utjämningen för det år de upptagits i budgeten. Budgettekniskt ha reservationsanslagen fortsättningsvis betydelse därigenom, att besparingar från dessa anslag kunna reserveras utom kolumn och sålunda möjliggöra en jämnare budgetering och enklare jämförelse med rikets utgifter för motsvarande ändamål. Dessa reserveringar kompenseras sedan i vanlig ordning vid den skattefinansiella utjämningen för det år under vilket de blivit använda. Vid uppgörandet av föreliggande budgetförslag har landskapsstyrelsen i några fall likväl ansett, att skäl icke längre förefinnes för bibehållande av anslaget såsom reservationsanslag, varför detsamma ombildats till vanligt anslag. Där så skett har anslagets tidigare natur av reservationsanslag i detaljmotiveringen angivits inom parentes.

En tablå över hittills budgeterade medel för år 1960 och nu avlåtna framställning utvisar följande.

Hittills budget-
terat för 1960Förslag för
1961Ökning +
Minskning -

<u>Inkomster:</u>			
1 Avd. Skatter o. avg. av skatte- natur	12.500.000	14.000.000	+ 1.500.000
2 Avd. lnk. från sjukv.inrättn.	79.150.000	79.267.000	+ 117.000
3 Avd. lnk. av blandad natur	32.461.500	36.580.425	+ 4.118.925
4 Avd. Återburna understödslån	13.000.000	25.000.000	+ 12.000.000
5 Avd. Finansieringsinkomster	916.347.834	1.079.806.777	+163.458.943
Summa	1.053.459.334	1.234.654.202	+181.194.868
<u>Utgifter:</u>			
1 Ht. Landstinget	12.279.980	12.449.360	+ 169.380
2 Ht. Landskapsstyrelsen	30.559.400	33.522.500	+ 2.963.100
3 Ht. Polisvården	25.927.540	30.507.800	+ 4.580.260
4 Ht. Hälso- och sjukvården	189.312.020	200.434.510	+ 11.122.490
5 Ht. Undervisnings- och bild- ningsväsendet	257.991.294	286.485.752	+ 28.494.458
6 Ht. Naringarnas främjande	59.495.400	68.790.300	+ 9.294.900
7 Ht. Kommunikationsväsendet	112.168.900	116.235.080	+ 4.066.180
8 Ht. Sociala uppgifter	19.325.000	26.191.400	+ 6.866.400
9 Ht. Diverse anslag	60.040.000	62.715.000	+ 2.675.000
10 Ht. Investeringsutgifter	107.356.800	105.119.500	- 2.237.300
11 Ht. Understödslån	178.500.000	191.700.000	+ 13.200.000
12 Ht. Finansieringsutgifter	503.000	100.503.000	+100.000.000
Summa	1.053.459.334	1.234.654.202	+ 181.194.868

I övrigt hänvisas till detaljmotiveringen, vari gives närmare redogörelser för kalkylerna till budgetförslaget jämfört med budgeten för det nu löpande året. I detaljmotiveringen betecknas förslagsanslagen och reservationsanslagen med (f) resp. (r) och tidigare moment, som föreslås utgå, står inom parentes.

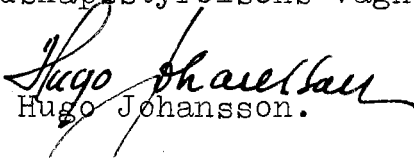
I anslutning till vad ovan framhållits får landskapsstyrelsen vördsam föreslå,

att Landstinget måtte antaga följande förslag till ordinarie inkomst- och utgiftsstat för landskapet Åland för år 1961 samt bemyndiga landskapsstyrelsen att för budgetens förverkligande upptaga erforderliga lån.

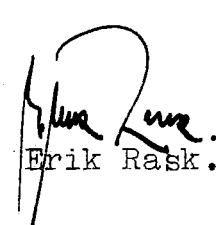
Mariehamn, den 10 november 1960.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

Hugo Johansson.

Landskapskamrer

Erik Rask.

I N K O M S T E R.1 Avdelningen.

=====

I. Skatter och avgifter av skattenatur.

Nöjesskatter	5.500.000
Apoteksavgifter	2.000.000
Övriga skatter och avgifter av skattenatur	6.500.000
Summa I kap. 14.000.000	
Summa 1 Avdelningen 14.000.000	

2 Avdelningen.

=====

I. Inkomster från landskapets sjukvårdsinrättningar.Ålands centralsjukhus.

Dagavgifter	14.000.000
Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster ...	5.600.000
Centralsanatoriets andel i centralsjukhusets gemensamma driftskostnader	14.500.000
Tuberkulosbyråns andel i centralsjukhusets gemensamma driftskostnader	700.000
Kommunernas andel i föregående års anläggnings- och driftskostnader	15.500.000
Inkomster från öppen poliklinik	1.900.000

Ålands centralsanatorium.

Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster ...	500.000
Kommunernas andelar i föregående års anläggnings- och driftskostnader	22.500.000
Tuberkulosbyråns andel i centralsanatoriets gemensamma driftskostnader	900.000

Ålands tuberkulosbyrå.

Kommunernas andelar i föregående års anläggnings- och driftskostnader	2.300.000
---	-----------

Kumlunge sjukstuga.

Dag- och övriga vårdavgifter	500.000
Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster ..	367.000

Summa I kap. 79.267.000

Summa 2 Avdelningen 79.267.000

3 Avdelningen.

=====

I. Inkomster av blandad natur.

Polisinrättningen i Mariehamn.

Stadens andel i kostnaderna för polisinrättningen	5.980.665
---	-----------

Ålands lyceum.

Elevavgifter	3.500.000
Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster .	150.000

Ålands sjöfartsläroverk.

Elevavgifter	1.100.000
Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster	70.000

Ålands yrkesskola.

Inkomst av arbetsverksamheten samt diverse inkomster	1.000.000
--	-----------

Ålands lantmannaskola.

Elevavgifter	15.000
Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster ..	230.760
Inkomst från skollägenheten på Jomala gård	2.920.000

Ålands kvinnliga hemslöjdsskola.

Elevavgifter	35.000
Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster .	90.000

Ålands ambulerande lanthushållsskola.

Elevavgifter	9.000
Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster .	10.000

Grelsby plantskola.

Inkomst från försäljning av plantskolealster	500.000
Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster .	170.000

Ålands fruktförsök.

Inkomst från fruktförsäljning	175.000
Vederlag för naturaförmåner samt diverse inkomster .	100.000

Ålands försöksfält.

Inkomst från fröförsäljning samt diverse inkomster	25.000
--	--------

Vägavdelningen.

Hyrer och övriga inkomster	550.000
----------------------------------	---------

Övriga inkomster av blandad natur.

Ränteinkomster från av landskapet beviljade under- stödslån	18.000.000
Inkomster från försäljning av registerbrickor?	150.000
Diverse inkomster	300.000
Inkomster från lantbruks- och forstavdelningens ar- betsmaskiner	1.500.000

Summa I kap. 36.580.425

Summa 3 Avdelningen 36.580.425

4 Avdelningen.

=====

I. Till landskapet återburna understödslån.

Avkortningar på understödslån 25.000.000

Summa I kap. 25.000.000

Summa 4 Avdelningen 25.000.000

5 Avdelningen.

=====

I. Finansieringsinkomster.Avräknings- och ränteinkomster.

Statsanslag för skattefinansiell utjämning:

a) Förskott för år 1961 1.079.652.777

b) Utjämningsreglering för tidigare år 1.000

Ränteinkomster från finansieringsmedel 100.000

Inbetalningar av landskapets enskilda medel för vid
avräkningen såsom ordinarie utgifter icke godkända
belopp 50.000Av landskapet upptagna finansieringslån för or-
dinarie budgetens förverkligande 1.000Inkomster, vilka icke företräda betalningar.

Indragning av utgiftsrester 1.000

Indragning av reserverade anslag 1.000

Summa I kap. 1.079.806.777

Summa 5 Avdelningen 1.079.806.777

Summa inkomster mk 1.234.654.202

=====

U T G I F T E R.1 Huvudtiteln. Landstinget.I. Allmänna landstingskostnader.

Landstingsmännens arvoden, dagtraktamenten och resekostnader (förslagsanslag)	7.500.000
Arvode åt landstingets sekreterare och notarie (förslagsanslag)	450.000
Arvoden åt utskottssekreterarna (förslagsanslag)	600.000
1 kanslist och renskrivarska:	
grundlön (18 lkl)	519.600
ålderstillägg	126.600
dyrortstillägg (förslagsanslag)	17.160
lönejustering (förslagsanslag)	<u>20.000</u>
Stenografer (förslagsanslag)	650.000
Bibliotekarie, arvode	36.000
Till kanslikommissionens disposition för avlönande av extra arbetskraft	90.000
Folkpensions- och barnbidragspremier (förslagsanslag) ..	350.000
Hyra för landstingets lokaler jämte lyse och städning (förslagsanslag)	900.000
• Inköp och inbindning av litteratur till landstingets bibliotek	40.000
• För exkursioner och expertutlåtanden (förslagsanslag) .	50.000
• Revisionskostnader (förslagsanslag)	550.000
• Expensmedel	500.000
• Kanslikommissionens dispositionsmedel	50.000

Summa I kap. 12.449.360

Summa 1 Huvudtiteln 12.449.360

2 Huvudtiteln. Landskapsstyrelsen.

=====

I. Centralförvaltningskostnader.

Avlöningar:

1 lantråd, grundlön (42 lkl)	1.870.000
1 lagberedningssekreterare, grundlön	
(36 lkl)	1.259.700
1 äldre sekreterare, grundlön (35 lkl)	1.184.700
1 yngre sekreterare, grundlön (30 lkl)	903.600
1 kamrerare, grundlön (33 lkl)	1.056.300
1 vägingenjör, grundlön (33 lkl)	1.056.300

-9-

1 agronom, grundlön (31 lkl)	948.900	
1 kolonisationsinspektör, grundlön (31 lkl)	948.900	
1 forstmästare, grundlön (30 lkl)	903.600	
1 arkeolog, grundlön (33 lkl)	1.056.300	
1 byggnadsinstruktör, grundlön (23 lkl)	646.200	
1 huvudbokförare, grundlön (23 lkl) ...	646.200	
1 registrator och arkivarie, grundlön (19 lkl)	541.500	
1 kassör, grundlön (17 lkl)	498.600	
1 kanslist och bibliotekarie, grundlön (18 lkl)	519.600	
1 bitr. bokförare och kassör, grundlön (15 lkl)	459.300	
1 vaktmästare, grundlön (12 lkl)	405.600	
2 renskrivare, grundlön å 389.100 (11 lkl)	778.200	
1 renskrivare, årsarvode (11 lkl) ...	389.100	
1 kontorsbiträde, årsarvode (11 lkl) ..	389.100	
1 telefonist, grundlön (11 lkl)	389.100	
1 bokföringsbiträde, årsarvode (11 lkl)	389.100	
1 chaufför, årsarvode (14 lkl)	440.700	
arkivarietillägg åt kanslisten	21.900	
ålderstillägg (förslagsanslag)	2.500.000	
dyrortstillägg (förslagsanslag)	400.000	
lönejusteringar (förslagsanslag)	600.000	21.202.500
2. Ledamöternas i landskapsstyrelsen arvoden, dagtraktamen- ten och resekostnader, (förslagsanslag)	2.500.000	
3. För lagberedningskommittéer (förslagsanslag)	300.000	
4. Trycknings- och inbindningskostnader (förslagsanslag)	1.800.000	
5. Hyra för landskapsstyrelsens lokal jämte lyse och städning (förslagsanslag)	2.600.000	
6. Expensmedel	1.500.000	
7. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)	2.000.000	
8. Kostnader för extra personal (förslagsanslag)	1.250.000	
9. Hyra för lantrådets tjänstebostad (förslagsanslag) ...	120.000	
10. Landskapsstyrelsens dispositionsmedel	250.000	

Summa I kap. 33.522.500

Summa 2 Huvudtiteln 33.522.500

-10-

3 Huvudtiteln. Polisvården.

=====

I. Polisinrättningen i Mariehamn.

1. Avlöningar:

1 polismästare, grundlön (26 lkl)	749.400	
1 poliskommissarie, grundlön (21 lkl)	589.200	
2 överkonstaplar, grundlön å 519.600 (18 lkl)	1.039.200	
8 äldre konstaplar, grundlön å 478.800 (16 lkl)	3.830.400	
7 yngre konstaplar, grundlön å 459.300 (15 lkl)	3.215.100	
1 yngre konstapel, årsarvode (15 lkl)	459.300	
4 extra konstaplar, arvode för samman- lagt 20 mån. (14 lkl)	734.500	
1 kanslist, grundlön (13 lkl)	423.000	
ålderstillägg (förslagsanslag)	1.550.000	
dyrortstillägg (förslagsanslag)	435.000	
ersättningar för söndagsarbeten (för- slagsanslag)	1.200.000	
nattarbetsersättningar (förslagsanslag)	280.000	
kriminalpolistillägg (förslagsanslag)	110.000	
polistillägg (förslagsanslag)	535.000	
lönejusteringar (förslagsanslag)	100.000	15.250.100
Beklädnadsbidrag å 10.300		133.900
Expensmedel		300.000
Telefonkostnader (förslagsanslag)		150.000
Beväpning och utrustning		45.000
Ersättning för under tjänsteutövning förstörda kläder		3.000
Barnbidrags- och folkpensionspremier (förslagsanslag)		600.000
Drifts- och underhållskostnader för motorfordon ...		200.000
Till landskapsstyrelsens disposition för polisinrätt- ningen		100.000

Summa I kap. 16.782.000

II. Polisväsendet på landet.

. Avlöningar:

1 överkonstapel (Jomala), grundlön (18 lkl)	519.600
1 överkonstapel (Sund), grundlön (17 lkl)	498.600

-11-

6 äldre poliskonstaplar, grundlön å		
459.300 (15 lkl)	2.755.800	
2 yngre poliskonstaplar (Jomala)		
grundlön å 459.300 (15 lkl)	918.600	
7 yngre poliskonstaplar, grundlön å		
440.700 (14 lkl)	3.084.900	
2 yngre poliskonstaplar (Jomala)		
årsarvode å 440.700 (14 lkl)	881.400	
2 extra poliskonstaplar (Jomala),		
arvode för sammanlagt 8 månader		
(14 lkl)	293.800	
1 extra byråbiträde (Sund) årsarvode		
(11 lkl)	389.100	
ålderstillägg (förslagsanslag)	1.000.000	
dyrortstillägg (förslagsanslag).....	14.700	
kriminalpolistillägg, Jomala och Salt-		
vik (förslagsanslag)	45.000	
ersättningar för söndagsarbeten (för-		
slagsanslag)	300.000	
nattarbetsersättningar (förslagsanslag)	30.000	
polistillägg (förslagsanslag)	500.000	
lönejusteringar (förslagsanslag)	<u>300.000</u>	11.531.500
Beklädnadsbidrag å 7.700		146.300
Ersättningar åt landspolisen för resor (förslagsanslag)		600.000
Expensmedel		400.000
Polisernas uniformering och utrustning (förslagsanslag)		50.000
För polishäkten		198.000
Till landskapsstyrelsens disposition för polisväsendet		
på landet		800.000

Summa II kap. 13.725.800

Summa 3 Huvudtiteln 30.507.800

4 Huvudtiteln. Hälso- och sjukvården.

=====

I. Särskilda avlöningar.

Avlöningar:		
1 distriktsläkare, grundlön (27 lkl) 785.400		
ålderstillägg (förslagsanslag)	90.000	
lönejustering (förslagsanslag)	<u>20.000</u>	895.400
Resekostnader och dagtraktamenten för distrikts-		
läkaren (förslagsanslag)		200.000

3. Distriktsläkarens kanslimedel		30.000
4. Kumlinge läkarbåt (förslagsanslag)		300.000
5. Landskapshälsosyster-barnmorskans avlöning:		
grundlön (24 lkl)	679.200	
ålderstillägg (förslagsanslag)	105.000	
dyrortstillägg (förslagsanslag)	20.640	
lönejustering (förslagsanslag)	<u>20.000</u>	824.840
6. Landskapshälsosyster-barnmorskans resekostnader (förslagsanslag)		150.000
7. Landskapshälsosyster-barnmorskans hyresmedel		48.000

Summa I kap. 2.448.240

II. Ålands centralsjukhus.

1. Avlöningar:

Läkare.

Chefsläkararvode	180.000
1 överläkare (kirurg.avd.), grundlön (31 lkl)	948.900
1 överläkare (inre med.avd.), grundlön (31 lkl)	948.900
1 överläkare (gynek.avd.), grundlön (31 lkl)	948.900
1 överläkare (röntg.avd.), grundlön (31 lkl)	948.900
1 underläkare, (kirurg.avd.) grundlön (29 lkl)	862.500
1 underläkare (med.avd.) grundlön (29 lkl)	862.500

Skolad sköterskepersonal.

1 översköterska, grundlön (22lkl)	615.900
10 avdelningssköterskor, grundlön å 498.600 (17 lkl)	4.986.000
1 nattsköterska, grundlön (17 lkl) ...	498.600
16 sköterskor, grundlön å 440.700 (14 lkl)	7.051.200
4 barnmorskor, grundlön å 440.700 (14 lkl)	1.762.800

Övrig skolad personal.

1 sjukgymnast, grundlön (16 lkl)	478.800
1 farmaceut, årsarvode (9 lkl)	357.900

-13-

10 hjälpsköterskor, årsarvode å	
389.100 (11 lkl)	3.891.000
7 barnsköterskor, årsarvode å 389.100	
(11 lkl)	2.723.700
4 tekniska biträden, årsarvode å	
389.100 (11 lkl)	1.556.400

Kontorspersonal.

1 syssloman, grundlön (27 lkl)	785.400
1 bitr. syssloman-bokförare, grund-	
lön (18 lkl)	519.600
1 kassör-centrallagerföreståndare,	
årsarvode (15 lkl)	459.300
1 kontorsbiträde, årsarvode (11 lkl)	389.100

Övrig kvinnlig personal.

1 kosthållerska, grundlön (17 lkl) .	498.600
1 bitr. kosthållerska, årsarvode	
(13 lkl)	423.000
1 tvätt- o. linneföreståndarinna, års-	
arvode (13 lkl)	423.000
3 telefonister, årsarvode å	
343.200 (8 lkl)	1.029.600
3 kokerskor, årsarvode å 343.200	
(8 lkl)	1.029.600
1 bagerska, årsarvode (8 lkl)	343.200
2 maskintvätterskor, årsarvode å	
357.900 (9 lkl)	715.800
4 tvätterskor, årsarvode å 343.200	
(8 lkl)	1.372.800
2 sömmerskor, årsarvode å 343.200	
(8 lkl)	686.400
1 baderska-städerska, årsarvode (8 lkl)	343.200
1 baderska, årsarvode (8 lkl)	343.200
8 sjukvårdspraktikanter, årsarvode å	
120.000	960.000
7 köksbiträden, årsarvode å 315.900	
(6 lkl)	2.211.300
6 servererskor-diskerskor, årsarvode	
å 315.900 (6 lkl)	1.895.400
18 sjukhusbiträden, årsarvode	

-14-

a 315.900 (6 lkl) 5.686.200

Övrig manlig personal.

1 maskinmästare, grundlön (23 lkl) . 646.200

2 maskinskötare, grundlön a
423.000 (13 lkl) 846.000

1 chaufför-vaktmästare, grundlön
(14 lkl) 440.700

1 snickare-gårdskar, årsarvode
(12 lkl) 405.600

1 gårdskar-trädgårdsmästare, års-
arvode (12 lkl) 405.600

4 eldare, årsarvode a 405.600 (12 lkl) 1.622.400

1 hjälpkarl, årsarvode (10 lkl) 373.200

Gemensamma löneförmåner.

ålderstillägg (förslagsanslag) 4.420.000

dyrortstillägg (förslagsanslag) 2.100.000

ersättning för söndagsarbete (för-
slagsanslag) 5.700.000

nattarbetsersättningar (förslagsanslag) 275.000

dejoureringsarvoden (förslagsanslag) 1.750.000

vikariatsarvoden (förslagsanslag) .. 4.600.000

beklädnadsbidrag 343.200

lönejusteringar (förslagsanslag) ... 2.000.000 75.665.500

2. Kosthållning (förslagsanslag) 11.500.000

3. Medicinalier och förbandsmaterial (förslagsanslag) ... 7.000.000

4. Värme och lyse (förslagsanslag) 11.500.000

5. Tvätt- o. rengöringsmedel inkl. vattenavgift (för-
slagsanslag) 3.200.000

6. Utgifter för öppen poliklinikverksamhet (förslags-
anslag) 4.000.000

7. Röntgen- o. annan behandling i polikliniken (för-
slagsanslag) 1.100.000

8. För själavården 72.000

9. Underhåll av fastigheten 1.000.000

10. Underhåll av inventarier 950.000

11. Underhåll av området 720.000

12. Diverse utgifter 1.750.000

13. Arvode och resekostnader för ögonläkaren (förslagsansl.) 100.000

14. Hyra för läkarbostad (förslagsanslag) 360.000

15. Till landskapsstyrelsens disposition för central-
sjukhuset 750.000

Summa II kap. 119.667.500

III. Ålands centralsanatorium.

. Avlöningar:

1 sanatorieöverläkare, grundlön (41 lkl)	1.755.000	
1 översköterska, grundlön (22 lkl) .	615.900	
2 avdelningssköterskor, grundlön å 519.600 (18 lkl)	1.039.200	
1 laboratorie- och röntgensköterska, grundlön (18 lkl)	519.600	
1 nattsköterska, grundlön (18 lkl) .	519.600	
2 assistentsköterskor, grundlön å 459.300 (15 lkl)	918.600	
1 ambulerande sköterska, grundlön (15 lkl)	459.300	
3 sköterskebiträden, årsarvode å 389.100 (11 lkl)	1.167.300	
1 arbetsterapeut, grundlön (15 lkl)	459.300	
1 baderska, årsarvode (8 lkl)	343.200	
2 servererskor, årsarvode å 315.900 (6 lkl)	631.800	
2 diskerskor, årsarvode å 315.900 (6 lkl)	631.800	
3 avdelningsstäderskor, årsarvode å 315.900 (6 lkl)	947.700	
1 ambulerande avdelningsstäderska, års- arvode (6 lkl)	315.900	
beklädnadsbidrag	84.800	
ålderstillägg (förslagsanslag)	1.700.000	
dyrortstillägg (förslagsanslag)	380.000	
ersättning för söndagsarbete (för- slagsanslagsanslag)	1.300.000	
dejoureringsarvoden (förslagsanslag)	730.000	
vikariatsarvoden (förslagsanslag) ..	750.000	
lönejusteringar (förslagsanslag) ...	<u>500.000</u>	15.769.000
2. Medicinalier och förbandsmaterial (förslagsanslag)		1.300.000
3. Rengöring (förslagsanslag)		100.000
4. Operationskostnader samt arvode och resekostnader för lungkirurgen (förslagsanslag)		500.000

5. Underhåll av inventarier	170.000
6. Underhåll av fastigheten	400.800
7. Diverse utgifter	300.800
8. Sanatoriets andel i centralsjukhusets gemensamma driftskostnader (förslagsanslag)	14.500.000
9. Till landskapsstyrelsens disposition för central-sanatoriet	100.000

Summa III kap. 33.139.000

IV. Ålands tuberkulosbyrå.

1. Avlöningar:

1 dispensärläkare, halvt årsarvode (30 lkl)	451.800	
1 dispensärsköterska, grundlön (18 lkl)	519.600	
ålderstillägg (förslagsanslag)	69.600	
dyrortstillägg (förslagsanslag)	32.370	
beklädnadsbidrag	9.600	
lönejustering (förslagsanslag)	40.000	1.122.970
2. Diverse utgifter		30.000
3. Tuberkulosbyråns andel i centralsanatoriets gemensamma driftskostnader (förslagsanslag)		900.000
4. Tuberkulosbyråns andel i centralsjukhusets gemensamma driftskostnader (förslagsanslag)		700.000
5. Fri bostad, värme och lyse för dispensärläkaren och dispensärsköterskan (förslagsanslag)		400.000
6. Till landskapsstyrelsens disposition för tuberkulosbyrån		30.000

Summa IV kap. 3.182.970

V. Kumlinge sjukstuga.

1. Avlöningar:

1 läkare, arvode	60.000
1 sköterska, grundlön (15 lkl)	459.300
1 sköterska, årsarvode (14 lkl)	440.700
1 ekonom och gårdskar1, årsarvode (13 lkl)	423.000
1 kokerska, årsarvode (7 lkl)	329.400
1 städerska, årsarvode (7 lkl)	329.400
hyresbidrag för sköterska	18.000
ålderstillägg (förslagsanslag)	250.000
ersättning för söndagsarbete (förslagsanslag)	120.000

-17-

tvätthjälpen	12.000	
lönejustering (förslagsanslag) ...	<u>65.000</u>	2.506.800
2. Vikariatsarvoden (förslagsanslag)		120.000
3. Kosthållningen (förslagsanslag)		390.000
4. Medicinalier och förbandsmaterial (förslagsanslag)		80.000
5. Värme och lyse (förslagsanslag)		380.000
6. Inventariernas underhåll		20.000
7. Diverse utgifter		60.000
8. Sjukhusområdets underhåll		25.000
9. Byggnadernas underhåll		75.000
10. Till landskapsstyrelsens disposition för sjukstugan		15.000

Summa V kap. 3.671.800

VI. Särskilda anslag.

1. Bidrag till avlönande av stads- och kommunalläkare (förslagsanslag)	2.000.000
2. Bidrag till avlönande av kommunaldjurläkare (för- slagsanslag)	25.000
3. Bidrag till avlönande av kommunala hälsosystrar (för- slagsanslag)	4.000.000
4. Bidrag till avlönande av kommunala barnmorskor (förslagsanslag)	4.000.000
5. Bidrag till avlönande av kommunala hälsosystrar-barn- morskor (förslagsanslag)	1.500.000
6. Bidrag till upprätthållande av Grelsby sjukhus (förslagsanslag)	16.500.000
7. Kostnader för landskapets platser i Grelsby sjukhus (förslagsanslag)	2.000.000
8. Kostnader för tre platser i Åbolands barnsjukhus (förslagsanslag)	4.000.000
9. Understöd åt rådgivningsbyråerna i mödra- och barnavård (förslagsanslag)	900.000
10. Bidrag för avlönande av kommunernas skolläkare och skoltandläkare (förslagsanslag)	1.250.000
11. Bidrag åt kommuner för vaccinationskostnader (för- slagsanslag)	400.000
12. Bidrag till Kumlinge apotek	250.000
13. Bidrag till Föreningen Folkhälsan på Åland r.f. ..	400.000
14. Bidrag till Ab Skärgårdsflyg för ambulansflygningar	800.000
15. Till landskapsstyrelsens disposition för hälso- och sjukvårdsändamål	300.000

-18-

Summa VI kap. 38.325.000

Summa 4 Huvudtiteln 200.434.510

5 Huvudtiteln. Undervisnings- och bildningsväsendet.

=====

Ålands lyceum.

Avlöningar:

1 rektor, grundlön (31 lkl)	948.900	
4 äldre lektörer, grundlön å		
823.200 (28 lkl)	32.292.800	
2 äldre lektörer, grundlön å		
785.400 (27 lkl)	1.570.800	
1 yngre lektor, grundlön (26 lkl) .	749.400	
5 yngre lektörer, grundlön å		
713.700 (25 lkl)	3.568.500	
1 gymnastiklärare, grundlön		
(21 lkl)	589.200	
1 gymnastiklärarinna, grundlön		
(21 lkl)	589.200	
1 teckningslärarinna, grundlön		
(18 lkl)	519.600	
1 sånglärare, arvode	167.100	
1 gårdskarl-eldare, grundlön (12 lkl)	405.600	
1 vaktmästare, grundlön (12 lkl) ..	405.600	
3 städerskor, årsarvode å		
315.900 (6 lkl)	947.700	
kanslihjälp	84.065	
ålderstillägg (förslagsanslag)	2.200.000	
dyrortstillägg (förslagsanslag) ...	400.000	
lönejustering (förslagsanslag)	600.000	
ersättning för söndagsarbete (för-		
slagsanslag)	60.000	
ersättning för övertidsarbete (för-		
slagsanslag)	160.000	
övertim- och timarvoden (förslags-		
anslag)	6.775.000	
undervisning i språkklubbar (för-		
slagsanslag)	100.000	
Upprätthållande av parallellklasser (förslagsanslag)		24.133.465
övertim- och timarvoden	4.115.000	
rektorns arvode	109.920	

vaktmästarens arvode	<u>19.260</u>	4.244.180
3. Undervisningsmateriel och bibliotek		455.000
4. Städning (förslagsanslag)		260.000
5. Värme, lyse och vatten (förslagsanslag)		2.740.000
6. Material för undervisning i slöjd och huslig ekonomi (förslagsanslag)		220.000
7. Tryckningskostnader (förslagsanslag)		125.000
8. Diverse utgifter		250.000
9. Underhåll av inventarier		300.000
10. Underhåll av byggnader		200.000
11. Undersökning av elevernas hälsotillstånd		45.000

Summa I kap. 32.972.645

II. Folkskolväsendet.

Folkskolinspektören.

Folkskolinspektörens avlöning:		
grundlön (30 lkl)	903.600	
ålderstillägg	281.100	
dyrortstillägg (förslagsanslag)....	32.280	
lönejustering (förslagsanslag)	<u>35.000</u>	1.251.980
Arvode för folkskolinspektörens semestervikarie (förslagsanslag)		55.000
Folkskolinspektörens resekostnader (förslagsanslag) .		250.000
Hyra för kanslirum		60.000
<u>Landskapsbidrag för folkskolväsendet.</u>		
Mariehamns stad (förslagsanslag)		11.700.000
Lärarnas vid folkskolorna på landet avlöning (för- slagsanslag)		55.500.000
Tilläggsarvoden för lärare i glest befolkade och av- sides belägna kommuner (förslagsanslag)		2.600.000
Ålderstillägg (förslagsanslag)		9.600.000
Timarvoden (förslagsanslag)		9.200.000
0. Byggnadshjälp åt landskommuner för uppförande av folkskollokaler (förslagsanslag)		18.000.000
1. Extra byggnadsbidrag åt fattiga och glest befolkade kommuner för anskaffande av folkskollokaler (förslagsanslag)		5.000.000
2. Understödsanslag för folkskolorna på landet (för- slagsanslag)		45.000.000
3. Extra understöd för upprätthållandet av folkskol- väsendet		9.000.000

Särskilda utgifter för folkskolväsendet.

4. Till sommarrekreation vid sommarkolonier åt medel- lösa främst svaga och sjuka folkskolbarn (för- slagsanslag)	120.000
5. Diverse utgifter	175.000

Summa II kap. 167.511.980

III. Ålands sjöfartsläroverk.

Avlöningar:

Navigationsskolavdelningen.

1 överlärare, grundlön (28 lkl) ...	823.200
1 lektor i navigationsämnen, grund- lön (26 lkl)	749.400
1 lektor i matematik, grundlön (26 lkl)	749.400
1 lektor i språk, grundlön (26 lkl)	749.400
rektorsarvode	52.800

Maskintekniska avdelningen.

2 lektorer, grundlön a 862.500 (29 lkl)	1.725.000
1 lektor, grundlön (28 lkl)	823.200
avdelningsföreståndararvode	36.000

Gemensamt.

1 vaktmästare, grundlön (13 lkl) ..	423.000
1 kanslist	216.000
städning	265.000
ålderstillägg (förslagsanslag)	666.000
dyrortstillägg (förslagsanslag) ...	205.440
lönejustering (förslagsanslag)	250.000
ersättning för söndagsarbete (vakt- mästaren) (förslagsanslag)	30.000
ersättning för overtidsarbete (vakt- mästaren) (förslagsanslag)	116.000
rådgivande kommissionens arvoden ..	<u>40.000</u>

7.919.840

Tjänstgörings- och timarvoden (för-
slagsanslag):

navigationsskolavdelningen i tim- arvoden	800.000
hemarbetsersättning	605.000
maskintekniska avdelningen i tim-	

arvoden	2.400.000	
hemarbetsersättning	600.000	
parallellavdelning för navigations-		
skolavdelningen	1.065.600	
hemarbetsersättning	<u>150.000</u>	5.620.600
3. Skepparskolan:		
timarvoden	548.150	
hemarbetsersättningar	<u>72.000</u>	620.150
4. Undervisningsmateriel och bibliotek:		
för navigationsskolavdelningen ..	120.000	
för maskintekniska avdelningen ..	<u>120.000</u>	240.000
5. Värme, lyse och vatten (förslagsanslag)		640.000
6. Tryckningskostnader (förslagsanslag)		120.000
7. Expensmedel:		
för navigationsskolavdelningen ...	85.000	
för maskintekniska avdelningen ...	<u>85.000</u>	170.000
8. Underhåll av byggnaden		100.000
9. Underhåll av inventarier		50.000
10. Maskinlaboratoriets driftskostnader		30.000
11. Svetsningskurs för maskintekniska avdelningen		15.000
12. För exkursioner (maskintekniska avdelningen)		50.000
13. Stipendiemedel (båda avdelningarna)		15.000
14. Specialföreläsningar (förslagsanslag)		40.000
15. Radiotelegrafistkurs (förslagsanslag)		950.000
16. Kurser i kylteknik (förslagsanslag)		110.000
17. Sjömansskolan:		
a) avlöningar:		
1 lärare i allmänna läroämnena,		
arvode för 5 månader (24 lkl) ..	283.000	
3 yrkeslärare, arvode för 5 må-		
nader (23 lkl)	807.750	
ålderstillägg (förslagsanslag) ...	100.000	
dyrortstillägg (förslagsanslag) ..	50.000	
lönejustering (förslagsanslag) ...	<u>50.000</u>	1.290.750
b) timarvoden (förslagsanslag)		400.000
c) hyra, bränsle, lyse och vatten		
samt städning (förslagsanslag)		600.000
d) till landskapsstyrelsens disposition		
för sjömansskolan	<u>1.000.000</u>	3.290.750

Summa III kap. 19.981.340

IV. Ålands yrkesskola.

1. Avlöningar:

1 ingenjörslärare, årsarvode (26 lkl)	749.400	
1 lärare, diplomkorrespondent, års- arvode (26 lkl)	749.400	
1 yrkeslärarinna, årsarvode (23 lkl)	646.200	
1 lärare i teoretiska yrkesämnen (21 lkl)	589.200	
3 yrkeslärare, årsarvode (21 lkl) å 589.200	1.767.600	
lärarnas timarvoden (förslagsanslag):		
dagkurser	4.338.500	
aftonkurser	540.700	
1 ekonom, årsarvode (19 lkl)	541.500	
1 kanslist, årsarvode (11 lkl) ..	389.100	
1 bibliotekarie	82.800	
1 skolläkare	70.000	
direktionsarvoden (förslagsanslag)	126.000	
rektorsarvode	72.000	
timarvoden för avdelningsförestån- darna (förslagsanslag)	165.000	
ålderstillägg (förslagsanslag) ..	758.900	
dyrortstillägg (förslagsanslag) .	205.700	
lönejustering (förslagsanslag) ..	170.000	
hemarbetsersättning	<u>556.500</u>	12.518.500
2. Elevernas flitpengar (förslagsanslag)	800.000	
3. Städning och eldning (förslagsanslag)	483.000	
4. Råvaror och arbetsredskap (förslagsanslag)	4.000.000	
5. Tryckningskostnader (förslagsanslag)	104.000	
6. Expensmedel	537.000	
7. Undervisningsmateriel och bibliotek	800.000	
8. Inmontering och reparation av maskiner och inventa- rier samt underhåll av lokaler (förslagsanslag)	563.900	
9. Hyra, bränsle, lyse, kraft och vatten (förslagsanslag)	3.100.000	
10. Förstahjälputrustning (förslagsanslag)	25.000	
11. Till landskapsstyrelsens disposition för yrkesskolan	425.000	

Summa IV kap. 23.356.400

V. Ålands folkhögskola.

1. Bidrag till Ålands folkhögskola (förslagsanslag) 6.000.000

Summa V kap. 6.000.000

VI. Ålands lantmannaskola.

1. Avlöningar:

1 föreståndare, grundlön (25 lkl) ...	713.700	
föreståndararvode	57.600	
1 andra lärare, grundlön (25 lkl)	713.700	
timlärare	220.000	
ålderstillägg (förslagsanslag)	235.000	
lönejustering (förslagsanslag)	75.000	
kosthållerska	210.747	
gårdskarll	148.500	2.374.247

2. Värme och lyse (förslagsanslag) 400.000

3. Städning 95.000

4. Undervisningsmateriel 50.000

5. Expensmedel 120.000

6. Slöjdverktyg och verktyg för maskinhallen 70.000

7. Direktionens resor och dagtraktamenten (förslagsanslag) 50.000

8. Underhåll av skolplan och stängsel 75.000

9. Underhåll av byggnaderna 200.000

10. Underhåll av inventarier 10.000

11. Anslag för kurser 15.000

Skollägenheten på Jomala gård.

12. Skollägenhetens utgifter (förslagsanslag):

a) löner, semesterarvoden samt folk-

pensions- och barnbidragspremier 1.552.870

b) övriga löpande utgifter 1.367.130 2.920.000

Summa VI kap. 6.379.247

VII. Ålands kvinnliga hemslöjdsskola.

1. Avlöningar:

1 vävlärlarinna, grundlön (19 lkl) ...	541.500	
1 sömnadslärlarinna, grundlön (19 lkl)	541.500	
föreståndarinnearvode	20.000	
kosthållerska	240.000	
ålderstillägg (förslagsanslag)	150.000	
lönejustering (förslagsanslag)	40.000	
1 biträdande lärlarinna i spånad	20.000	1.553.000

2. Värme och lyse (förslagsanslag) 200.000

3. Undervisningsmateriel	30.000
4. Expensmedel	100.000
5. Direktionens arvoden och resekostnader (förslagsanslag)	50.000
6. Resekostnader och dagtraktamenten för föreståndarinnan	10.000
7. Underhåll av trädgården	50.000
8. Underhåll av byggnaderna	100.000

Summa VII kap. 2.093.000

VIII. Ålands ambulerande lanthushållsskola.

1. Avlöningar:

1 lärarinna i huslig ekonomi, grundlön (19 lkl)	541.500	
1 lärarinna i kvinnlig slöjd, grundlön (19 lkl)	541.500	
föreståndarinnearvode	20.000	
biträdande timlärare	30.000	
ålderstillägg (förslagsanslag) .	145.000	
lönejustering (förslagsanslag) .	<u>35.000</u>	1.313.000

2. Hyra, värme och lyse (förslagsanslag)	200.000
3. Undervisningsmateriel och inventarier	130.000
4. Expensmedel	50.000
5. Direktionsarvoden och resekostnader (förslagsanslag)	25.000
6. Transportkostnader (förslagsanslag)	25.000

Summa VIII kap. 1.743.000

IX. Fornminnesvården.

1. Till landskapsstyrelsens disposition för Ålands Museum	650.000
2. För arkeologiskt fältarbete	550.000
3. Bomarsunds fornminnesområde	500.000
4. För publiceringsverksamhet	150.000
5. För mikrofilmning av åländska arkivalier	100.000
6. För underhåll och inlösen av gamla byggnader	150.000
7. För planeringsarbeten i Bomarsund	600.000
8. För bevarande av 4 m/bk Pommern som museifartyg	300.000

Summa IX kap. 3.000.000

X. Socialt bildningsarbete.

Biblioteksverksamheten.

1. Biblioteksinspektörens arvode	162.000
2. Biblioteksinspektörens resekostnader (förslagsanslag)	30.000
3. Bidrag till biblioteken (förslagsanslag)	1.650.000
4. För inköp och inbindning av facktidsskrifter i bib-	

lioteksinspektörens arkiv	12.000
5. För kurs- och föredragsverksamhet	35.000
6. Diverse utgifter	5.000
<u>Annat socialt bildningsarbete.</u>	
7. Understödjande av studiecirkelverksamheten	100.000
8. Understöd åt Arbetarinstitutet i Mariehamn (förslagsanslag)	1.500.000

Summa X kap. 3.494.000

XI. Ålands yrkesvägledningsbyrå.

1. Avlöningar:	
1 yrkesvägledare, grundlön (29 lkl)	862.500
ålderstillägg (förslagsanslag)	45.000
dyrortstillägg (förslagsanslag) ...	26.640
lönejustering (förslagsanslag)	30.000
	964.140
2. Övriga av yrkesvägledningsverksamheten föranledda kostnader (förslagsanslag)	400.000

Summa XI kap. 1.364.140

XII. Särskilda anslag.

1. Till vetenskapen, litteraturen och konsten främjande ändamål	4.000.000
2. För främjande av idrott och fysisk fostran (reservationsanslag)	5.000.000
3. Understöd åt teatrar, sångkörer och orkestrar	500.000
4. Bidrag för avlönande av verksamhetsledare för kulturorganisationer	1.880.000
5. Understöd åt Ålands hemslöjdsförening för föreningens skolverksamhet (förslagsanslag)	1.800.000
6. Understöd åt Kock- och stuertskolan i Mariehamn (förslagsanslag)	1.000.000
7. Understödjande av skolgången för elever i läroverk ...	150.000
8. Understöd för mindre bemedlades yrkesutbildning (förslagsanslag)	3.500.000
9. Kommunal upplysningsverksamhet	150.000
10. Understöd åt Samfundet Finland-Sovjetunionen	60.000
11. Understöd åt Betania församling för upprätthållande av läsesal för sjömän	50.000
12. Till landskapsstyrelsens disposition för undervisnings- och bildningsväsendet	500.000

Summa XII kap. 18.590.000

Summa 5 Huvudtiteln 286.485.752

6 Huvudtiteln. Näringarnas främjande.

=====

I. Jordbruket och dess binärningar samt kolonisationsverk-
samheten.

Avlöningar:

1 byggmästare, grundlön (23 lkl)	646.200	
1 husdjurs- och jordbrukskonsulent, grundlön (24 lkl)	679.200	
1 bokförings- och jordbrukskonsulent, grundlön (24 lkl)	679.200	
1 jordbruksinstruktör, årsarvode (23 lkl)	646.200	
1 trädgårdskonsulent, grundlön (21 lkl)	589.200	
1 bitr. trädgårdskonsulent, årsarvode (20 lkl)	564.600	
arvoden och resekostnader för maskin- konsulenten	250.000	
ålderstillägg (förslagsanslag)	680.000	
dyrortstillägg (förslagsanslag)	80.000	
lönejustering (förslagsanslag)	<u>150.000</u>	4.964.600
Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)		2.000.000
Allmänna kostnader för lantbrukets instruktions- verksamhet		200.000
Bidrag för jordförbättringsarbeten (reservations- anslag)		5.500.000
Bidrag för täckdikningar (reservationsanslag)		500.000
Ny- och stenröjningspremier (reservationsanslag) .		2.000.000
För främjande av jordbruket samt häst- och bo- skapsskötseln		1.500.000
Understöd för uppförande av A.I.V.-silos (för- slagsanslag)		50.000
Kreatursförädlingsföreningar		4.000.000
Svin-, får-, fjäderfä- och biskötselns främjande		250.000
Lantbruksklubbverksamheten		1.325.000
Lantbruksbokföringens främjande		20.000
Jordbruksförsöksverksamheten:		
a) Ålands försöksfält	743.000	
b) Ålands fruktförsök	620.000	
c) lokala fältförsök o. demonstra- tioner	<u>20.000</u>	1.383.000

14. Bidrag åt småbrukarsammanslutningar till maskin- anskaffning (förslagsanslag)	800.000
15. Understöd för byggande av vatten- och avlopps- ledningar på landsbygden (reservationsanslag)	1.000.000
16. Byggnadsunderstöd och premier (reservationsanslag)	500.000
17. Arvoden och kostnader för landskapet enligt land- skapslagen angående kolonisationsnämnder i land- skapet Åland (förslagsanslag)	1.200.000
18. Kostnader för istandsättande av kolonisations- vägar (reservationsanslag)	1.000
19. För utrotning av berberis (förslagsanslag)	2.000.000
20. Underhåll och drift av maskiner och redskap för jordförbättringsarbeten (förslagsanslag)	1.200.000
21. Mjolktransportbidrag i skärgården (förslagsanslag) .	15.000.000
22. För sänkning av vattendrag (reservationsanslag)	1.000.000
23. Premier för grävning av mindre avloppsdiken och körning av jordförbättringsmedel till odlingar (reservationsanslag)	200.000
24. Premier för grundkalkning (reservationsanslag)	500.000
25. Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för jorddispositions lån (förslagsanslag)	1.000.000
26. Sänkning av räntan på lantbrukets grundkredit (reservationsanslag)	800.000

Summa I kap. 48.893.600

II. Fisket.

. Avlöningar:

1 fiskerikonsulent, grundlön (24 lkl)	679.200	
1 fiskeriinstruktör, grundlön (20 lkl)	564.600	
ålderstillägg (förslagsanslag)	85.000	
dyrortstillägg (förslagsanslag)	23.000	
lönejustering (förslagsanslag)	<u>40.000</u>	1.391.800
Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)		600.000
Fiskerinäringens främjande		1.800.000
Underhåll och drift vid romkläckningsanstalten		400.000
Fiskeriundersökningar (förslagsanslag)		800.000
Underhåll och drift av fiskefyrar		250.000
Förbättrande av fiskeleder och fiskehamnar		800.000
Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade		

fiskredskap och fiskebåtar (förslagsanslag)	1.200.000
9. Nedsättning av räntan på lån, som beviljats yrkesfiskare för anskaffning av fiskredskap och fiskebåtar (reservationsanslag)	1.400.000
10. Bidrag för landskapsfond för fiskeriförsäkringar ..	500.000
Summa II kap. 9.141.800	

III. Den privata skogshushållningen.

1. Avlöningar:

1 skogsvårdsinstruktör, grundlön (24 lkl)	679.200	
1 plantskolskötare-bitr. skogsvårdsinstruktör, grundlön (21 lkl)	589.200	
1 forsttekniker, årsarvode (18 lkl)	519.600	
ålderstillägg (förslagsanslag)	280.000	
dyrortstillägg för skogsvårdsinstruktören (förslagsanslag)	21.900	
lönejustering (förslagsanslag)	40.000	2.129.900
2. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)		900.000
3. Expensmedel		25.000
4. Bränsle för plantskolan (förslagsanslag)		100.000
5. Underhåll av plantskolan		1.000.000
6. Underhåll av plantskolbyggnaden		30.000
7. Markförbättring vid plantskolan		200.000
8. Arrende för plantskolans område		25.000
9. Bidrag för skogsförbättringsarbeten (reservationsanslag)		2.000.000
10. Främjande av och tillsyn över den privata skogshushållningen		500.000
11. Undersökning av skogstyperna (förslagsanslag) ...		1.220.000
Summa III kap. 8.129.900		

IV. Särskilda anslag.

1. Understöd åt föreningar:

a) Ålands fiskarförbund	250.000	
b) Ålands Marthadistriktsförbund ...	300.000	
c) Ålands Mejeriförbund	150.000	
d) Ålands Fruktdollarförening	50.000	750.000
2. Hemslöjdens främjande		175.000
3. Understöd för tryggnad av sysselsättningen (förslagsanslag)		1.000.000

-29-

6 och 7 Ht.

4. Rådgivning för och annat främjande av hem- och små-industrin	300.000
5. För geologiska undersökningar	200.000
6. Till landskapsstyrelsens disposition för näringarnas främjande	200.000

Summa IV kap. 2.625.000

Summa 6 Huvudtiteln 68.790.300

7 Huvudtiteln. Kommunikationsväsendet.

=====

I. Arbetsledning.

1. Avlöningar:

1 vägbyggmästare, grundlön (24 lkl)	679.200	
1 vägbyggmästare, grundlön (23 lkl)	646.200	
1 vägmästare, årsarvode (23 lkl)	646.200	
1 vägmästare, årsarvode (20 lkl)	564.600	
1 lagerförvaltare, grundlön (16 lkl)	478.800	
ålderstillägg (förslagsanslag)	550.000	
dyrortstillägg (förslagsanslag)	75.000	
lönejustering (förslagsanslag)	70.000	3.710.000

2. Resor och dagtraktamenten (förslagsanslag)	2.300.000
---	-----------

Summa I kap. 6.010.000

II. Vaghållningen.

1. Underhåll av landsvägarna och bygdevägarna (förslagsanslag):

a) sommarunderhållet	47.800.000	
b) vinterunderhållet	9.000.000	
c) färjhållningen	6.000.000	
d) understödande av bilfärje- trafiken Vårdö-Brändö	7.000.000	69.800.000

2. Bidrag till kommunalvägar:

a) för byggnad och förbättring (reservationsanslag)	7.400.000
b) för underhåll (förslagsanslag) ..	5.000.000
c) för förbättring av vägförhållandena i skärgården (reservationsanslag)	1.200.000
d) understöd för istandsättning av kommunalvägar, vilka skola övertagas som bygdevägar (reserva-	

-30-

7 och 8 Ht.

tionsanslag)	1.300.000	14.900.000
3. Förberedande arbeten för verkställighet av nya väglagen		250.000

Summa II kap. 84.950.000

III. Sjökommunikationerna.

1. För upprätthållande av trafik i skärgården (förslagsanslag)	8.900.000
2. Upprensning av båtleder (reservationsanslag)	200.000
3. Till anläggning och underhåll av båtbyggor (reservationsanslag)	2.000.000

Summa III kap. 11.100.000

IV. Vägavdelningens byggnader och inventarier.

1. Underhåll av byggnader	1.200.000
2. Underhåll av arbetsmaskiner och inventarier	11.000.000

Summa IV kap. 12.200.000

V. Särskilda anslag.Motorfordonstrafiken.

1. Avlöningar:

1 bilbesiktningsman och inspektör för landskapets motorbåtar och färjor, årsarvode (26 lkl)	749.400	
ålderstillägg (förslagsanslag)	75.000	
dyrortstillägg (förslagsanslag) ...	25.680	
lönejustering (förslagsanslag)	25.000	875.080

2. Till anskaffande av registerbrickor för motorfordon (förslagsanslag)	200.000
--	---------

Övriga anslag.

3. Gästgiverihållningen (förslagsanslag)	400.000
4. Till landskapsstyrelsens disposition för kommunikationsväsendet	500.000

Summa V kap. 1.975.080

Summa 7 Huvudtiteln 116.235.080

8 Huvudtiteln. Sociala uppgifter.

=====

I. Särskilda anslag för sociala ändamål.

1. Socialvårdsinspektionen (förslagsanslag)	75.000
2. Olycksfallsförsäkringspremier (förslagsanslag)	2.900.000
3. Hälso-, läkar- och sjukhusvård åt landskapets arbetare (förslagsanslag)	500.000

-31-

8 och 9 Ht.

4. Invalidvården (förslagsanslag)	13.500.000
5. Familjebostadsunderstöd (förslagsanslag)	300.000
6. Understöd åt barnhem (förslagsanslag)	700.000
7. Understöd åt barnträdgårdar (förslagsanslag)	1.800.000
8. Sommarrekreation för barn, som ej äro folkskolbarn	50.000
9. Bidrag till avlönande av kommunala hemsystrar (förslagsanslag)	2.000.000
10. Understöd åt Föreningen Folkhälsan på Åland r.f. för upprätthållande av mentalhygienisk byrå ..	300.000
11. Socialhjälpstygter, som skola ersättas av landskapet (förslagsanslag)	1.300.000
12. Understödjande av nykterhetsarbetet	400.000
13. Bidrag åt Ålands kommunalförbund för arbetsförmedling (förslagsanslag)	300.000
14. Bidrag för anordnande av semester åt överansträngda husmödrar	150.000
15. För förebyggande socialhjälp	30.000
16. Till landskapsstyrelsens disposition för sociala ändamål	100.000

Summa I kap. 24.405.000

II. Ålands arbetsförmedlingsbyrå.

1. Avlöningar:	
1 byråföreståndare, avtalslön	549.600
1 avdelningsföreståndare, avtalslön	<u>472.800</u>
	1.022.400
2. Hyra för arbetsförmedlingsbyråns lokal jämte lyse och städning	144.000
3. Expensmedel	220.000
4. Av arbetsförmedlingsverksamhetens nyorganisation föranledda kostnader (reservationsanslag)	400.000

Summa II kap. 1.786.400

Summa 8 Huvudtiteln. 26.191.400

9 Huvudtiteln. Diverse anslag.

=====

I. Särskilda anslag.

1. På lag grundade utgifter, vilka icke äro upptagna såsom särskilda poster i budgeten (förslagsanslag)	100.000
2. Oförutsedda utgifter (förslagsanslag)	2.300.000
3. Utgifter för Ålandsdelegationen (förslagsanslag) ..	450.000
4. Kommittéer och sakkunniga (förslagsanslag)	350.000

5. På grund av landskapstjänst beviljade pensioner (förslagsanslag)	30.000.000
6. Familjepension och begravningshjälp (förslagsanslag)	2.000.000
7. Barnbidrags- och folkpensionspremier, som landskapet i egenskap av arbetsgivare äger erlægga (förslagsanslag)	11.000.000
8. Kostnader för förande av kortregister över personer, vilka åtnjuta åländsk hembygdsrätt	200.000
9. Understöd för främjande av brandskyddet	1.000.000
10. Understöd till turismens främjande	2.250.000
11. Av naturskyddsåtgärder föranledda utgifter (förslagsanslag)	500.000
12. Kostnader för ersättning av älgskador (förslagsanslag)	50.000
13. Premier för dödande av rovdjur (förslagsanslag) ..	2.000.000
14. För utbildning av polismän (förslagsanslag)	150.000
15. Stödjande av elektrifieringen på landsbygden (förslagsanslag)	2.000.000
16. För undersöknings- och byggnadspublikationsverksamheten för utvecklande av bostadsproduktionen föranledda kostnader (förslagsanslag) ...	150.000
17. Av lagen om främjande av bostadsproduktionen föranledda kostnader (förslagsanslag)	200.000
18. Bekämpning av husbocken och bidrag för främjande av bostadsbebyggelsen i av husbocken härjade trakter (förslagsanslag)	3.000.000
19. Av landskapslagen angående byggnadsstadga för byggnadsplaneområden på landsbygden i landskapet Åland föranledda verkställighetskostnader (förslagsanslag)	300.000
20. Brandstodspremier (förslagsanslag)	500.000
21. Utgifter för skärgårdsnämnd (förslagsanslag)	215.000
22. Fraktunderstöd (förslagsanslag)	1.700.000
23. Till landskapsstyrelsens disposition för brandväsendet	300.000
24. För planläggning av sjömansskolan (förslagsanslag)	2.000.000

Summa I kap. 62.715.000

Summa 9 Huvudtiteln 62.715.000

10 Huvudtiteln. Investeringsutgifter.

=====

I. Landskapsstyrelsen.

1. Anskaffning av inventarier	600.000
Summa I kap. 600.000	

II. Hälso- och sjukvården.

1. Ålands centralsjukhus för anskaffning av inventarier och instrument	4.650.000
2. Ålands centralsjukhus för permanent/beläggning av parkeringsplan och gångar samt för anskaffande av reservmatarkabel till transformator	1.720.000
3. Ålands centralsjukhus för avlopps- och vattenledning	1.000.000
4. Ålands centralsanatorium för anskaffning av inventarier och instrument	3.700.000
5. Kostnader för landskapets platsandelar i Grelsby sjukhus	2.100.000
6. Kumlinge sjukstuga för anskaffning av bykmaskin ...	60.000
Summa II kap. 13.230.000	

III. Undervisnings- och bildningsväsendet.

1. Ålands lyceum för anskaffning av inventarier	400.000
2. Ålands yrkesskola för anskaffning av inventarier (reservationsanslag)	299.500
3. Ålands yrkesskola för anskaffning av maskiner (reservationsanslag)	1.550.000
4. Ålands sjöfartsläroverk för särskilda investeringar	120.000
5. Ålands kvinnliga hemslöjdsskola för anskaffning av inventarier	60.000
6. Ålands kvinnliga hemslöjdsskola för installation av centralvärme	400.000
7. Ålands lantmannaskola för avslutande av omläggning av gårdsplan och inköp av motordriven gräsklippare	145.000
8. Skollägenheten på Jomala gård för dräneringsarbeten och inköp av särskilda inventarier	880.000
9. Till landskapsstyrelsens disposition för anskaffning av inventarier till sjömansskolan (förslagsanslag)	3.000.000
Summa III kap. 6.854.500	

IV. Näringarnas främjande.

1. Anskaffning av maskiner för jordförbättringsarbeten	5.000.000
2. Anskaffning av fiskefyrar	800.000

3. Anskaffning av skogsutrustad hjultraktor 1.825.000
- Summa IV kap. 7.625.000

V. Kommunikationsväsendet.

1. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (reservationsanslag) 62.000.000
2. Anskaffning av vägmaskiner (reservationsanslag) 7.200.000
3. Anskaffning av instrument för trafikkontroll .. 100.000
4. Lager- och garagebyggnader (reservationsanslag) 5.500.000
5. Anskaffning av radiotelefoniutrustning till vägavdelningens bilar 850.000
- Summa V kap. 75.650.000

VI. Polisnrättningen i Mariehamn.

1. Anskaffning av tjänstebil jämte telefoniutrustning 1.160.000
- Summa VI kap. 1.160.000

Summa 10 Huvudtiteln 105.119.500

11 Huvudtiteln. Understödslån.

=====

I. Näringarnas främjande.

Jordbruket och dess binärningar samt kolonisationsverksamheten.

1. Lån för jordförbättringsarbeten (reservationsanslag) 5.000.000
2. Lån för täckdikning (reservationsanslag) 500.000
3. Lån för främjande av hem- och småindustrin till tryggande av sysselsättning (reservationsanslag)..... 10.000.000
4. Lån för byggande av vatten- och avloppsledningar på landsbygden (reservationsanslag) 6.000.000
5. Jorddispositionsloan (reservationsanslag) 65.000.000
6. Amorteringsloan för främjande av upplagring av spannmål, potatis och trädgårdsprodukter 6.000.000
7. Löseskillningar på legoområden (förslagsanslag) ... 2.000.000

Fisket.

8. Lån för främjande av fiskhushållningen (reservationsanslag) 5.000.000

Skogshushållningen.

9. Lån för skogsförbättringsarbeten 1.000.000
- Summa I kap. 100.500.000

II. Undervisnings- och bildningsväsendet.

1. Studielån åt mindre bemedlade för yrkesstudier (för-

-35-

11 och 12 Ht.

slagsanslag)	2.500.000
2. Amorteringslån för landskommunernas folkskol- byggnader (förslagsanslag)	11.000.000
Summa II kap. 13.500.000	

III. Särskilda anslag.

1. Bostadslån (reservationsanslag)	31.000.000
2. Lån för främjande av bostadsbebyggelsen i av hus- bocken utsatta trakter (reservationsanslag)	3.000.000
3. Amorteringslån för turismens främjande	8.500.000
4. Amorteringslån för uppförande av kommunala vård- anstalter (reservationsanslag)	20.000.000
5. Amorteringslån åt Mariehamns stad för utbyggnad av hamnanläggningar	5.200.000
6. Amorteringslån för tryggnad av sysselsättningen	10.000.000
Summa III kap. 77.700.000	

Summa 11 Huvudtiteln 191.700.000

12 Huvudtiteln. Finansieringsutgifter.

=====

I. Avräknings- och ränteutgifter.

1. Vid avräkning återgående utjämningsförskott (förslags- anslag)	100.000.000
2. Utbetalningar till landskapets enskilda medel för vid avräkning utom kolumn ställda inkomster (för- slagsanslag)	1.000
3. Ränteutgifter för av landskapet upptagna finansie- ringslån (förslagsanslag)	500.000
4. Avkortningar på av landskapet upptagna finansierings- lån för ordinarie budgetens förverkligande (för- slagsanslag)	1.000

Summa I kap. 100.502.000

II. Utgifter, vilka ej företräda betalningar.

1. Avkortningar av inkomstrester (förslagsanslag)	1.000
--	-------

Summa II kap. 1.000

Summa 12 Huvudtiteln 100.503.000

Summa utgifter mk 1.234.654.202

=====

- 36 -

Detaljmotivering.

=====

Inkomster.

komstposterna ha beräknats dels efter bokslutet för år 1959, dels efter inkomster, som hittills influtit under år 1960, varför ytterligare motivering i detta avseende icke torde vara erforderlig. Emedan vården av tuberkulospatienterna enligt den nya tuberkuloslagen av den 26 juli 1960 (SFS 355/1960), vilken träder i kraft den 1 januari 1961, är avgiftsbortfaller likväl inkomsten dagavgifter under moment 2 A I:7. Skattfriheten för momenten 2 A I:5, 8 och 10 har ändrats, emedan kommunernas utgifter för anläggningskostnaderna även bokföras som inkomst under ifrågakomment. Dessutom har momentet 5 A. I:1 (Statsanslag för skattefinansiering) uppdelats på tvenne undermoment för ernående av tydliggöring.

Utgifter.

1 Huvudtiteln. Landstinget.

I. Allmänna landstingskostnader.

- I:3. Arvoden åt utskottssekreterarna (f).
Ökning 100.000 mark. Det tidigare anslaget synes otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet 661.000 mark.
- I:4. Kanslist och renskrivarska.
Ökning 19.380 mark. Under innevarande år inträffade en retroaktiv förhöjning av tjänstemännens löner, räknat från den 1 januari. Motsvarande förhöjning av lönerna har genomförts även inom landskapsförvaltningen med utnyttjande av de under respektive moment upptagna förslagsanslagen för lönejustering. Emedan man kan räkna med att statstjänstemännens löner från och med ingången av nästa år ytterligare kommer att höjas med 3,5 procent har lönejusteringsmomenten bibehållits i förslaget.
- I:9. Hyra för landstingets lokaler jämte lyse och städning (f).
Ökning 50.000 mark. Det tidigare anslaget otillräckligt. Under år 1959 belöpo sig utgifterna för hyra, lyse och städning till närmare 900.000 mark.

1 Huvudtitelns slutsumma:

Ordinarie budgeten för år 1960	12.279.980
Budgetförslag för år 1961	12.449.360
Ökning 169.380	

2 Huvudtiteln. Landskapsstyrelsen.

I. Centralförvaltningskostnader.

- I:1. Avlöningar.
Ökning 2.938.300 mark. Motiveringen som under 1 Ht. I:4. Den under innevarande år inrättade tjänsten, lagberedningssekreterare, observeras nu för första gången i ordinarie förslaget. Därjämte föreslås inrättande av ett extraordinarie bokföringsbiträde med årsarvode enligt 11 löneklassen vid kamreraravdelningen. På grund av huvudbokförarens ständigt växande arbetsbörda har landskapsstyrelsen ansett det befogat att inrätta ifrågavarande tjänst. Alltsedan år 1955 har landskapsstyrelsen under olika tidsperioder varit tvungen att anställa ett extra bokföringsbiträde, vilket sedan den 16.8.1959 fortgående anlitats. Inrättandet av den föreslagna tjänsten skulle sålunda i verkligheten icke medföra en merutgift beträffande grundavlöningsbeloppet. För ålderstillägg skulle erfordras 51.600 mark.

Emedan kolonisationsinspektörernas avlöning, med beaktande av de väsentliga förändringar i arbetsuppgifterna, som verkställigheten av jorddispositionslagstiftningen medfört, icke kan anses stå i proportion till deras ansvar för tjänstens utövning och uppgifternas art, har i riksbudgetförslaget för år 1961 en förhöjning av kolonisationsinspektörernas grundlön från 29 lkl. till 31 lkl. föreslagits.

På grund av att det ovensagda äger full tillämplighet även på landskapets kolonisationsinspektör har denne i budgetförslaget upptagits i 31 lkl.

I:4. Trycknings- och inbindningskostnader (f).

Ökning 400.000 mark. Det tidigare anslaget har visat sig vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet ca 1,8 miljoner mark.

I:5. Hyra för landskapsstyrelsens lokal jämte lyse och städning (f).

Ökning 600.000 mark föreslås på grund av förhöjd hyra, stegring av priset på elektrisk ström samt stegrade kostnader för städning.

I:7. Resor och dagtraktamenten (f).

Ökning 200.000 mark. Med beaktande av utgifterna under momentet under innevarande år, närmast beroende på ökat antal tjänsteresor befinnes det tidigare anslaget otillräckligt.

2 Huvudtitelns slutsumma:

Ordinarie budgeten för år 1960	29.384.200
Budgetförslag för år 1961	33.522.500
Ökning	4.138.300

3 Huvudtiteln. Polisvården.

I. Polisnärheten i Mariehamn.

I:1. Avlöningar.

Ökning 3.055.860 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4. De förortsinkorporeringar, som skall genomföras den 1 januari 1961 ävensom turisttrafikens tillväxt föranleder en omorganisation av stadens polisnärhet. På grund härav föreslår landskapsstyrelsen, som inhämtat Mariehamns stads och länsstyrelsens utlåtanden, inrättande av följande befattningar:

- 1 poliskommissarie, grundlön (21 lkl)
- 3 äldre konstaplar, grundlön (16 lkl)
- 1 yngre konstapel, årsarvode (15 lkl)

Då Jomala länsmansdistrikt till följd av inkorporeringen av delar av sagda kommun minskas föreslås dessutom överförande av en ordinarie yngre konstapelsbefattning, nuvarande grund-

lön enligt 14 löneklassen, från Jomala distrikt till Mariehamns stad. Den föreslagna omorganisationen går även ut på att nedbringa de extra konstuplarnas antal från 8 till 4 för sammanlagt 20 månader mot tidigare sammanlagt 47,5. Genom denna åtgärd skulle dessutom de olägenheter anlitandet av en oskolad och orutinerad arbetskraft medför betydligt minskas. Inrättandet av poliskommissariebefattningen förutsätter lagstiftningsåtgärd.

I:3. Expensmedel.

Ökning 84.000 mark föreslås på grund av ökningen av antalet befattningshavare.

I:7. Barnbidrags- och folkpensionspremier (f).

Ökning 190.000 mark. Motivering som under moment 3 ovan.

I:8. Drifts- och underhållskostnader för motorfordon.

Momentet nytt. Reserveringen föranledes av att polis-inrättningen föreslås medel för inköp av tjänstebil.

II. Polisväsendet på landet.

II:1. Avlöningar.

Ökning 750.400 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4. En ordinarie yngre konstapelsbefattning i Jomala distrikt, grundlön enligt 15 löneklassen, har tillkommit genom att en yngre konstapel, som hittills erhållit avlöning enligt 14 löneklassen, men vars befattning inrättats i 15 löneklassen, efter fullgjord 3 års tjänstgöring är berättigad att erhålla hela grundlönen.

På grund av att Jomala m.fl. socknars länsmansdistrikt till följd av att vissa områden av Jomala kommun den 1 januari 1961 inkorporeras med Mariehamns stad minskas, föreslås överföring av en yngre konstapelsbefattning från Jomala distrikt till Mariehamns stad. Från länsstyrelsens sida har särskilt framhållits, att det med hänsyn till arbetsbördan i Jomala distrikt vore skäl att bibehålla tvenne I klass yngre konstapelsbefattningar därstädes.

På grund av landspolisens ökade arbetsuppgifter i samband med skatteindrivningen föreslås inrättande av tvenne extraordinarie yngre konstapelsbefattningar, årsarvode enligt 14 löneklassen, i Jomala distrikt, den ena med avseende å kansli-tjänstgöring. Ifrågavarande uppgifter har under flere års tid handhåfts av extra arbetskraft, varför behovet av sagda befattningshavare väl har kunnat utrönas. Det i ordinarie inkomst- och utgiftsstaten för år 1960 upptagna anslaget för en extra konstapel i Jomala distrikt, årsarvode enligt 15 löneklassen,

-40-

3 Ht.

föreslås därför avfört. På ovannämnd grund föreslås även inrättande av en extra byråbiträdestjänst, årsarvode enligt 11 löneklassen i Sund. Därtill har länsmännen i Föglö med enahanda motivering anhållit om medel för avlönande av ett extra kontorsbiträde enligt 11 löneklassen, men har landskapsstyrelsen, som inhämtat länsstyrelsens utlåtande, icke ansett det befogat att tillsvidare bifalla sagda anhållan. Sedan den nya beskattningslagen trätt i kraft, förrättas inkomst- och förmögenhetsbeskattningen, kommunalbeskattningen och kyrkobeskattningen samt fastställandet av folkpensionsavgiften i ett sammanhang. Utsökningen av samtliga ovannämnda skatter och avgifter har på landsbygden övergått på länsmännen och deras underlydande.

Beaktas bör ytterligare att en äldre konstapel i Jomala distrikt avdelats för trafikövervakningsuppgifter, ävensom att den ökade turisttrafiken i Eckerö ställer ytterligare krav på polisövervakningen.

I förslaget har därtill dyrortstillägg observerats för den kanslitjänstgörande yngre konstapeln i Jomala distrikt på grund av att tjänstgöringsorten är Mariehamns stad.

II:3. Ersättningar åt landspolisen för resor (f).

Ökning 100.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt beroende på det ökade antalet resor. Enligt boksluttet för år 1959 åtgick under momentet 675.760 mark.

II:7. Till landskapsstyrelsens disposition för polisväsendet på landet.

Ökning 200.000 mark. Då ytterligare 2 å 3 färjförbindelser torde tillkomma under nästa år synes en ökning av antalet konstaplar för sommarmånaderna bli behövlig. Därtill kan ett ytterligare behov av extra konstaplar yppa sig för skattein-
drivningsuppgifter.

3 Huvudtitelns slutsumma:

Ordinarie budgeten för år 1960	25.927.540
Budgetförslag för år 1961	30.507.800
Ökning	4.580.260

4. Huvudtiteln. Hälso- och sjukvården.

4 Ht.

I. Särskilda avlöningar.4 Ht. I:1. Avlöningar.Ökning 32.800 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4.4 Ht. I:3. Distriktsläkarens kanslimedel.

Ökning 15.000 mark. Det tidigare anslaget otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet 29.781 mark. Till och med den 30.9 har i telefonutgifter erlagts 14.697 mark, medan telefonutgifter omfattande ca ett halvår och en kvartalsavgift ännu icke fakturerats. Därtill kommer utgifter för kartotekslådor och -kort. I anledning härav och med beaktande av att verksamheten blivit mera omfattande föreslås anslaget höjt.

4 Ht. I:5. Landskapshälsosyster-barnmorskans avlöning.Ökning 24.800 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4.II. Ålands centralsjukhus.Ht. II:1. Avlöningar.

Ökning 7.083.300 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4. Sedan centralsjukhuset i en särskild hänvändelse till landskapsstyrelsen föreslagit, att en särskild ordinarie överläkarbefattning, grundlön enligt 31 löneklassen, vid sjukhusets röntgenavdelning och såväl medicinalstyrelsen som inrikesministeriet förordnat befattningens inrättande föreslås sagda överläkarbefattnings inrättande med beaktande av de allt mera ökade anspråken på röntgendiagnostik, utökandet av de diagnostiska möjligheterna och det i samband härmed ökade arbetet vid sjukhuset. Härigenom skulle kostnaderna för arvoden och resor för konsulterande röntgenolog under moment 4 Ht. II:8 kunna inbesparas.

Med beaktande av ett ändamålsenligt utnyttjande av de till buds stående laboratorieutrymmena vid sjukhuset beträffande arbetskraften och den på strävan till effektivisering av sjukvården genom snabbare och kostnadsbesparande analys vid eget laboratorium grundade ökningen av laboratoriearbetena föreslår landskapsstyrelsen efter att ha hört sjukhusledningen därtill en utökning av de extraordinarie tekniska biträdenas antal från 3 till 4.

Anslaget för ålderstillägg ökas med 720.000 mark. På grund av sjukhusområdets inkorporering med Mariehamns stad från och

med den 1 januari 1961 reserveras för dyrortstillägg 2.100.000 mark.

Ht. II:2. Kosthållningen (f).

Anslaget oförändrat. Från Ålandsdelegationens sida har anmärkning gjorts om storleken av kostnaderna för kosthållningen. Kostnaderna för kosthållet har under åren 1954-1959 varit följande:

År	Anslag	Åtgått	Antal vård dagar	Kostn./vård- dag.
1954	12.000.000	13.064.015	45.850	284:92
1955	11.000.000	10.363.256	41.987	246:82
1956	11.000.000	11.999.422	43.344	276:84
1957	12.000.000	10.201.566	39.054	261:21
1958	12.000.000	10.893.830	39.992	272:40
1959	11.500.000	11.528.597	35.562	324:18
1960	11.500.000			

Ehuru en stegring av kostnaderna om 634.767 mark kan förmärkas år 1959 i jämförelse med år 1958 kan av uppställningen dock utläsas, att kostnaderna under tidsperioden 1954-1959/totalt ha nedbringats med drygt 1,5 miljoner mark. Emellertid har vård dagarnas antal samtidigt nedgått med 10.288 dagar, varigenom kostnaden per vård dag stigit. Likväl var kostnaderna per vård dag ännu år 1958 i medeltal 12:52 mark lägre än år 1954, medan de år 1959 voro 41:38 mark högre. Med beaktande av de stora prisförhöjningar konsumtionsvarorna undergått sedan år 1954 och att särskilt priset på mjölk fördubblats medan smörpriset stigit med ca 30 %, vilka konsumtionsförmådenheter utgjort ca 30-35 % av de totala kostnaderna, kan man likväl konstatera en betydande nedgång av dessa under ifrågavarande tidsperiod.

Ytterligare bör framhållas, att jämlikt gängse bokföringskutym inom sjukhusväsendet ingå även utgifterna för personals kost i ovannämnda belopp. Då dessa utgifter likväl senare ha gottskrivits moment 2 A I:2 innebär detta en kännbar minskning av de faktiska kosthållningsutgifterna.

Ht. II:3. Medicinalier och förbandsmaterial (f).

Ökning 500.000 mark. Föranleds av effektivisering av sjukhusets verksamhet samt av den ökade användningen av antibiotika och effektiva utländska mediciner. Därtill har fortsatt stegring av läkemedelsprisen kunnat förmärkas.

- Ht. II:4. Värme och lyse (f).
Ökning 500.000 mark. Den utökade el-apparaturen medför betydande merutgifter för lyse.
- Ht. II:5. Tvätt- och rengöringsmedel inklusive vattenavgift (f).
Ökning 600.000 mark. Det tidigare anslaget synes bli otillräckligt. I synnerhet vattenkonsumtionen visar en tendens att öka år från år.
- Ht. II:6.. Utgifter för öppen poliklinikverksamhet (f).
Ökning 750.000 mark. Denna ökning är till största delen beroende av följande moment.
- Ht. II:7. Röntgen- och annan behandling i polikliniken (f).
Ökning 400.000 mark. Det intensivare röntgenarbetet medför en kännbar stegring av filmkostnaderna. Den även i övrigt effektiviserade verksamheten medför en stegring av kostnaderna. Då 2/3 av de kostnader som i första hand påföres detta moment vid årets slut skall överföras på föregående moment, förorsakar dessa även en betydande stegring av utgifterna för öppen poliklinikverksamhet.
- Ht. II:8. Arvoden och resekostnader för röntgenologen (f).
Föreslås att momentet och anslaget under detsamma strykes under förutsättning att en överläkarbefattning vid sjukhusets röntgenavdelning inrättas.
Ordningsnumren för följande moment har ändrats.
- Ht. II:9. Underhåll av fastigheter.
Minskning 900.000 mark. Föreslås på grund av omfattande reparationsarbeten innevarande vår.år.
- Ht. II:12. Diverse utgifter.
Ökning 100.000 mark. På grund av ökade tryckningskostnader och telefonutgifter samt för underhåll och förnyelse av kontorsmateriel föreslås anslaget höjt.
- Ht. II:14. Hyra för läkarbostad (f).
Ökning 295.000 mark. Anslaget är avsett att användas till täckande av hyresutgifterna för den nytilkomna röntgenologens tjänstebostad .

III. Ålands centralsanatorium.

- Ht. III:1. Avlöningar.
Ökning 1.059.000 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4. På grund av sanatorieområdets inkorporering med Mariehamns stad reserveras för dyrortstillägg 380.000 mark.

Ht. III:2. Medicinalier och förbandsmaterial (f).

Ökning 520.000 mark. Föranleds av den effektiviserade verksamheten och därav föranledda ökade filmkostnader. Enligt den nya tuberkuloslagen i riket som träder i kraft den 1 januari 1961 äro dessutom även utskrivna patienter berättigade till fria mediciner. Ifall medel icke kan anvisas för anskaffande av en skärmbildsapparat, vars filmer äro betydligt billigare än den nuvarande apparatens, föreslås anslaget ytterligare höjt med 300.000 mark.

Ht. III:6. Underhåll av fastigheten.

Minskning 50.000 mark. Motivering som under 4 Ht. II:9.

Ht. III:7. Diverse utgifter.

Ökning 50.000 mark. Föreslås på grund av ökade utgifter för underhåll och nyanskaffning av kontorsmateriel.

IV. Ålands Tuberkulosbyrå.Ht. IV:1. Avlöningar.

Ökning 75.590 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4. På grund av inkorporeringen reserveras för dyrortstillägg 32.370 mark.

Ht. IV:6.) Skärmbildsfotografering. Enligt gällande praxis skall skärmbildsfotografering verkställas vartannat år, varför momentet och anslaget under detsamma föreslås struket.

Ordningsnumret för följande moment har ändrats.

V. Kumlinge sjukstuga.Ht. V:1. Avlöningar.

Ökning 102.000 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4.

Ht. V:3. Kosthållningen (f).

Ökning 30.000 mark. Anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet ca 370.000 mark. Innevarande år har intill den 30 september åtgått 270.399 mark. På grund härav och med beaktande av prisstegringen på konsumtionsförmödenheter föreslås momentet höjt.

Ht. V:6. Inventariernas underhåll.

Minskning 20.000 mark. Föreslås med beaktande av de beräknade underhållskostnaderna för innevarande år.

Ht. V:7. Diverse utgifter.

Ökning 10.000 mark. Föreslås på grund av kostnader för tryckning av dagboksblanketter.

Ht. V:8. Sjukhusområdets underhåll.

Ökning 5.000 mark. Föreslås för anskaffande av tvenne nya flaggstänger.

VI. Särskilda anslag.

Ht. VI:3. Bidrag till avlönande av kommunala hälsosystrar (f).

Ökning 1.000.000 mark. Enligt lagen om kommunala hälsosystrar, skall i varje hälsosysterdistrikt finnas minst en hälsosyster, ifall icke kommunerna berättigats anställa gemensam hälsosyster. År 1959 verkade i landskapet 6 hälsosystrar, medan antalet i år uppgått till 9. Under nästa år torde hälsosystrarnas antal ytterligare stiga. Landskapsbidraget för de nuvarande hälsosystrarna beräknas till drygt 3,5 miljoner mark.

Ht. VI:5. Bidrag till avlönande av kommunala hälsosystrar-barnmorskor (f).

Ökning 580.000 mark. Det tidigare anslaget otillräckligt. Landskapsbidraget för de hälsosystrar -barnmorskor, som för närvarande verka i landskapet beräknas uppgå till det föreslagna anslaget.

Ht. VI:7. Kostnader för landskapets platser i Grelsby sjukhus (f). Rubriken ändrad.

Ökning 800.000 mark. Under år 1960 har landskapet förfogat över 4 platser i sjukhuset till en årlig kostnad om 202.400 mark per plats. Jämlikt landskapsstyrelsens beslut av den 9.4.1958, skall landskapets platser sedan den pågående om- och tillbyggnaden av sjukhuset färdigställts utgöra 7 A-platser. Emedan förenämnda byggnadsarbeten torde kunna slutföras under år 1961 skulle enligt ovannämnd beräkningsgrund för ändamålet erfordras ca 1,4 miljoner mark. Då vissa kostnadsstegringar likväl är att förvänta föreslås ett anslag om 2.000.000 mark.

Ht. VI:8. Sjukhuskostnader för tre platser i Åbolands barnsjukhus (f). Minskning 1.000.000 mark. Föreslås med beaktande av de beräknade kostnaderna för innevarande år och att sjukhuset numera åtnjuter ett procentuellt statsbidrag.

Ht. VI:9. Understöd åt rådgivningsbyråerna i mödra- och barnavård (f). Ökning 100.000 mark. Föreslås på grund av den ökade besöksfrekvensen, vilken kan ses mot bakgrund av den effektiviserade rådgivningsverksamheten.

Ht. VI:10. Bidrag för avlönande av kommunernas skolläkare och skoltandläkare (f).

Momentets rubrik ändrad.

Ökning 1.000.000 mark. Beviljade landskapsbidrag beträffande utgifter för skoltandvården påföras numera detta moment i stället för tidigare 5 Ht. II:12. Understödsanslag för folkskolorna på landet. Tills utgången av september har under momentet utgått 651.305 mark, varvid dock bör observeras, att samtliga kommuner ännu icke fullt övergått till det nya redovisningssystemet. I enlighet med motsvarande städganden i riket torde därtill den nya lagen om yrkesvägledning som träder i kraft den 1 januari 1961 innebära, att officiellt intyg över läkarundersökning av folkskolbarnen skall lämnas till yrkesvägledningsmyndigheterna. För bestridande av dessa utgifter erfordras ca 50.000 mark.

Ht. VI:11. Bidrag åt kommuner för vaccinationskostnader (f).

Ökning 150.000 mark. Föreslås på grund av ökningen av vaccineringsarna. Enligt till landskapsläkaren inlämnade planer för anordnande av frivilliga vaccinationstillfällen kommer Mariehamns stad och särskilda landskommuner att nästa år anordna särskilda poliovaccinationstillfällen.

Ht. VI:13. Bidrag till Föreningen Folkhälsan på Åland r.f.

Minskning 200.000 mark. Av det tidigare anslaget har 300.000 mark reserverats för den allmänna verksamheten och 300.000 mark för den mentalhygieniska byråns verksamhet. Enligt stadsrådsbeslutet om beviljande av statsbidrag åt uppfostringsrådgivningsbyråer kan statsbidrag beviljas till högst hälften av de skäligena verksamhetsutgifterna under förutsättning att fastställt reglemente och föreskriven personal finnes. Emedan reglemente för den mentalhygieniska byrån inlämnats till landskapsstyrelsen för fastställelse och skäl finnes att antaga, att den mentalhygieniska byrån kan komma i åtnjutande av förenämnda bidrag finner landskapsstyrelsen det ändamålsenligt att i enlighet med budgeteringen i riket överföra den mentalhygieniska byrån under ett nytt 10 moment i I kapitlet 8 Ht. (sociala uppg). Beträffande tillägget 100.000 mark för den allmänna verksamheten föreslås detsamma med beaktande av den intensifierade verksamheten och anställandet av en heltidsanställd verksamhetsledare, vilket även medför ökade kansli- och resekostnader.

Ht. VI:14. Bidrag till Ab Skärgårdsflyg för ambulansflygningar.

Minskning 200.000 mark. Föreslås emedan verksamheten icke torde komma att omfatta hela året. Enligt uppgift har bolaget för avsikt att under inkommande år återupptaga sin verksamhet med chartrat flygplan.

4 Huvudtitelns slutsumma:

Ordinarie budgeten för år 1960	189.312.020
Budgetförslag för år 1961	200.434.510
Ökning	11.122.490

5 Huvudtiteln. Undervisnings- och bildningsväsendet.I. Ålands lyceum.Ht. I:1. Avlöningar.

Ökning 4.845.215 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4.

Fyra yngre lektorer har på grund av att de inneha nödig kompetens (filosofie- eller teologiekandidatexamen) antecknats i 25 löneklassen. Landskapsstyrelsen har med beaktande av att läroverket utvidgats med dubbel mellanskola beslutat uppflytta vaktmästarbefattningen till 12 löneklassen. På grund av att läroverkets städgolvyta genom tillbyggnaden stigit till ca 4000 m² föreslås att antalet städerskor utökas med en. Enligt i riket gällande normer skall heltidsanställd städerska ombesörja städningen av en golvyta om 1.200 m². Inrättandet av den dubbla mellanskolan har medfört en ökning av övertim- och timarvoden med 1.975.000 mark, samtidigt som en minskning om 3.885.000 mark har kunnat göras under moment 2 (upprätthållande av parallellklasser).

Ht. I:2. Upprätthållande av parallellklasser (f).

Minskning 4.014.840 mark. Motivering under moment 1 detta kapitel. Dessutom utgår rektorns arvode numera endast för 4 klasser enligt 27.480 mark per klass eller 109.920 mark mot tidigare 239.760 mark.

Ht. I:3. Undervisningsmateriel och bibliotek.

Ökning 285.000 mark. För nyanskaffning av apparatur för elevlaborationer i fysik samt inköp av en experimentsats i värmelära erfordras ca 105.000 mark. Likaså erfordras för utrustning av laboratoriet för kemiundervisning 143.320 mark enligt specifikation. Dessutom belöpa sig kostnaderna för anskaffning av kartor, bildmateriel, löpande materiel

för gymnastik m.m. till ca 20.000 mark. I väntan på lyceets om- och tillbyggnad har utensilier och materiel av ovannämnt slag icke tidigare anskaffats och är nu desto oundgängligare för att särskilt undervisningen i fysik och kemi skall motsvara tidens krav. För böcker utgavs år 1959 162.000 mark, varav ca 17.000 mark för tillskott till själva biblioteket, resten åtgick för böcker åt frielever. Med beaktande av den utvidgning av biblioteket som möjliggöres av bättre lokalteter föreslås ett anslag om 200.000 mark för komplettering av bokbeståndet.

Ht. I:4. Städning (f).

Minskning 40.000 mark. Trots utökningen av antalet städerskor erfordras fortsättningsvis några timavlönade städerskor för storstädningar och dylikt. Kostnaderna för en storstädning uppgå till ca 120.000 mark.

Ht. I:5. Värme, lyse och vatten (f).

Ökning 1.240.000 mark. Uppvärmningen av skolbyggnaden, som genom tillbyggnaden närapå fördubblats medför en avsevärd förhöjning av värmekostnaderna. På grund därav samt med beaktande av prisstegringen på elektrisk ström och det ökade vattenbehovet föreslås momentet höjt.

Ht. I:6. Material för undervisning i slöjd och huslig ekonomi (f).

Ökning 10.000 mark. På grund av att största delen av verktygen till den nya slöjdsalen bör förnyas, erfordras för detta ändamål, förutom det av Byggnadskommissionen för Ålands lyceums om- och tillbyggnad observerade anslaget om 50.000 mark, ytterligare 50.000 mark. Ytterligare tillkommer anskaffning av nödig materiel för undervisning i huslig ekonomi samt kostnaden för vissa tillbehör för nya skolköket.

Ht. I:7. Tryckningskostnader (f).

Ökning 25.000 mark. Tillägget beror främst på den större upplagan av årsberättelsen.

Ht. I:9. Underhåll av inventarier.

Ökning 150.000 mark. Föreslås för renovering av äldre inventarier för användning i den nya skolan.

Ht. I:11.) Hyresavgift för klassrum (f).

På grund av färdigställandet av den nya tillbyggnaden föreslås att momentet och det under detsamma upptagna anslaget strykes såsom icke längre erforderligt.

Ordningsnumret för följande moment har ändrats.

Ht. I:11. Undersökning av elevernas hälsotillstånd.

Ökning 15.000 mark. Undersökningen omfattar ca 180 elever för en kostnad om 250 mark per elev.

II. Folkskolväsendet.

Folkskolinspektören.

Ht. II:1. Folkskolinspektörens avlöning.

Ökning 35.460 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4. Folkskolinspektören har anhållit om ett särskilt arvode för beredning och föredragning av folkskolärendena för landskapsstyrelsen. Landskapsstyrelsen har dock icke funnit det möjligt att i samband med uppgörandet av budgetförslaget ingå i prövning av denna framställning, varför densamma har lämnats obeaktad.

Ht. II:2. Arvode för folkskolinspektörens semestervikarie (f).

Ökning 5.000 mark. Föreslås på grund av inträffade lönestegringar.

Ht. II:3. Folkskolinspektörens resekostnader (f).

Ökning 23.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet ca 240.000 mark.

Ht. II:5. Landskapsbidrag för folkskolväsendet. Mariehamns stad (f).

Ökning 6.000.000 mark. På grund av inkorporeringen övergår Strandsnäs folkskola i Mariehamns stads ägo från ingången av år 1961. Staden förfogar därefter över två folkskolor. De verkliga utgifterna för dessa skolor, vilka enligt lag beaktas vid fastställandet av årligt landskapsbidrag beräknas uppgå till ca 47.000.000 mark. Då bidragets belopp utgör 25 % av de ovannämnda kostnaderna torde för ändamålet reserveras 11.700.000 mark.

Ht. II:6. Lärarnas vid folkskolorna på landet avlöning (f).

Ökning 500.000 mark. Med beaktande av inträffad lönereglering synes det tidigare anslaget vara otillräckligt. Under innevarande år har under momentet intill den 5.10. åtgått 46.248.363 mark.

Ht. II:7. Tilläggsarvoden för lärare i glest befolkade och avsides belägna kommuner (f).

Minskning 70.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara för högt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momen-

tet 2.355.082 mark. Under innevarande år har t.o.m. den 5.10 under ifrågavarande moment åtgått 1.971.422 mark.

Ht. II:8. Ålerstillägg (f).

Ökning 100.000 mark. Föreslås emedan ökade kostnader kan förutses för nästa år.

Ht. II:9. Timarvoden (f).

Minskning 2.080.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara för högt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet endast 8.964.085 mark.

Ht. II:12. Understödsanslag för folkskolorna på landet (f).

Ökning 12.000.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Under innevarande år har till utgången av september åtgått ca 19 miljoner mark. Enligt kommunernas kalkyler kommer anslaget ytterligare att belastas med en sammanlagd utgift om ca 32 miljoner mark. De ökade förskotten förorsakar dock en viss extra stegring under år 1960.

Ht. II:13. Extra understöd för upprätthållandet av folkskolväsendet.

Ökning 5.000.000 mark. Det nuvarande anslaget synes vara otillräckligt. Under innevarande år har under anslaget till utgången av september åtgått 4.442.160 mark. Orsaken till de ökade utgifterna står att söka i de nya grunderna för fastställande av extra landskapsunderstöd, enligt vilka understöd beviljas till ett högsta belopp, som per skattöre motsvarar medelskattöret i landskommunerna i hela landet. Ifrågavarande medeltal för år 1959 är ännu icke känt varför det beräknade tillägget grundar sig på en mindre förhöjning av medeltalet.

III. Ålands sjöfartsläroverk.

Ht. III:1. Avlöningar.

Ökning 150.340 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4. I enlighet med avlöningsnormerna i riket för navigationsskolor, där skepparskola är inrymd i läroplanen, föreslås rektorsarvodet höjt till 52.800 mark per år mot tidigare 48.000 mark. Mot bakgrunden av att föreståndarens för maskintekniska avdelningen arvode varit oförändrat sedan år 1951 föreslås med beaktande av inträffade lönestregringar att detsamma höjes från nuvarande 24.000 mark till 36.000 mark per år.

Den allmänna förvaltningen av läroverket som omfattar en navigationsskolavdelning och en maskinteknisk avdelning om-

händerhas av en gemensam rektor. Rektorsarvodet för läroverkets rektor har det oaktat utgått med samma belopp som rektorsarvodet i navigationsskolorna i riket, där inga maskintekniska avdelningar förekomma. Som compensation för det merarbete, som maskintekniska avdelningen åsamkar rektorn föreslås att den nuvarande kanslibiträdestjänsten för maskintekniska avdelningen ombildas till en gemensam kanslibiträdes tjänst för vardera avdelningen mot en månadslön om 18.000 mark eller 216.000 mark i året mot nuvarande 132.000 mark, medan rektorsarvodet fortsättningsvis skulle utgå enligt nu följda normer.

Ht.III:2. Tjänstgörings- och timarvoden (f).

Ökning 1.005.600 mark. Tillägget förorsakas dels av att timarvodena under innevarande år höjts med ca 6 % för samtliga lärare förutom läraren i hälsolära, vars timarvode höjts med ca 54 %, dels på grund av att en lektorstjänst på maskintekniska avdelningen för närvarande upprätthålles av timlärare. En motsvarande inbesparing av grundanslaget för ifrågavarande tjänst kan sålunda observeras. För den händelse åter, att tjänsten kan besättas under nästa år sker en motsvarande minskning av timarvodena på bekostnad av grundanslaget, varför utgiften i vartdera fallet blir densamma.

Ht.III:3. Skepparskolan.

Ökning 20.150 mark. För den händelse en skepparskolkurs kan anordnas från ingången av år 1961 har härför erforderliga medel reserverats med beaktande av inträffad lönejustering.

Ht.III:5. Värme, lyse och vatten (f).

Ökning 140.000 mark. Ökningen är baserad på medelkostnaderna för de tre senaste åren med beaktande av det höjda priset på elektrisk ström och ökad vattenförbrukning.

Ht.III:6. Tryckningskostnader (f).

Minskning 80.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara för högt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet ca 140.000 mark.

Ht.III:14. Specialföreläsningar (f).

Ökning 28.000 mark. Anslaget har beräknats enligt fastställda arvoden och föreskrivna timantal.

Ht.III:15. Radiotelegrafistkurs (f).

Minskning 10.000 mark. En ny kurs är planerad att påbörjas hösten 1961 såvitt tillräckligt antal anmälningar inkomma.

Ht.III:16. Kurser i kylteknik (f).

Momentet nytt. Moderna fartyg ställa allt större krav på befälets insikter i kylteknik och behandling av kylda och frysta varor, varför behov av kompletteringskurser i dessa ämnen föreligger. Såframt medel ställas till förfogande och tillräckligt antal deltagare anmäla sig, komma följande kurser att anordnas:

1. Grundkurs i kylteknik, avsedd för maskinmästare som avlagt examen före år 1950 samt för sjökaptener och styrmän.

2. Allmän kurs i kylteknik, avsedd för maskinmästare som avlagt examen efter år 1950 eller genomgått den ovannämnda grundkursen.

3. Kurs i varubehandling, avsedd för sjökaptener, styrmän och maskinmästare.

Sedan sjöfartsläroverket erhållit den kylanläggning, för vilken medel upptagits i första tilläggsbudgeten för år 1960, finnes goda förutsättningar för anordnande av dylika kurser.

Lärararvodet, beräknat enligt normerna för timlärare, stiger till ca 100.000 mark och därtill kommer 10.000 mark i dupliceringskostnader för ett mindre kompendium, som skall sammanställas för kursdeltagarna. Landskapsstyrelsen kommer att fastställa kursavgifterna så, att åtminstone de sistnämnda kostnaderna täckas.

Ht.III:17. Sjömansskolan.

Momentet nytt. Såväl inom landskapet Åland som i hela riket har utbildningen av sjöfolk hittills bedrivits sålunda, att män, som ämnat ägna sig åt sjömansyrket först under en relativt lång tid varit till sjöss såsom sjömän av olika manskapsgrader och, sedan nödvändig praktik på området förvärvats, har den teoretiska utbildningen för officersgrad påbörjats. Denna form av sjömansutbildning kunde vara försvarlig och godtagbar under de tider, då fartygen gjorde långa resor och då alltså äldre sjömän och officerare hade tid och tillfälle att undervisa nykomlingar i yrket. Med tiden har dock denna utbildningsform visat sig oändamålsenlig. Moderna fartyg gör kortare och även snabbare resor, arbetstakten ombord har blivit intensivare och slutligen har öck-

så omsättningen av sjömän kraftigt ökat. Givetvis har det tekniska framåtskridandet också på andra områden medfört liknande utbildningsproblem, men genom en utbyggnad av de vanliga yrkesskolorna har man här försökt leda utvecklingen i rätta fåror. För att även sjömännens yrkeskunskap skall kunna hållas på en tillräckligt hög nivå måste åtgärder vidtagas för att skolningsvägen bibehålla eller höja standarden. Utomlands har man redan sjömansskolor. Dels sådana, som förutsätta vissa förkunskaper (sjöpraktik) och dels sådana, som äro avsedda för rena nybörjare. De förstnämnda skolorna arbeta med kortare och mera koncentrerade kurser och de senare med längre kurser.

Finland har veterligen varit den enda sjöfartsnation i Europa där det - om man undantager kock-utbildningen - icke förekommit manskapsutbildning. Inom närmaste framtid torde dock förra skolskeppet Suomen Joutsen bliva färdigställt såsom en fast sjömansskola. Kostnaderna för ombyggnaden - ca 130 miljoner mark - har helt erlagts ur statsmedel. Suomen Joutsen kommer att placeras i Åbo och denna sjömansskola kommer att bliva helt finskspråkig.

Självfallet har också landskapsstyrelsen uppmärksammat den senaste utvecklingen i vårt land på sjömansutbildningens område. Sålunda har landskapsstyrelsen redan för mer än ett år sedan tillsatt en kommitté, som haft i uppdrag att närmare utreda vissa problem i samband med en sjömansskola på Åland. Ävenså har utlåtanden i ärendet inbegärts från ett antal fackorganisationer på sjöfartens område. Slutresultatet av dessa förberedande åtgärder har varit, att landskapsstyrelsen fattat beslut om att hos landstinget föreslå, att en landskapsmyndigheterna underlydande sjömansskola skulle inrättas på Åland. Till denna sjömansskola skulle - förutom utbildningen av däck- och maskinmanskaper - även förläggas den framtida skolningen av fartygens ekonomipersonal. På grund av att yrkesutbildningen av sjöfolk ej ens i riket ännu erhållit den slutliga utformningen har landskapsstyrelsen dock sett sig nödsakad i detta skede blott föreslå ett provisorium. Huvudsaken för landskapsstyrelsen har varit att i rätt tid hos landskapets högsta beslutande myndighet väcka förslaget om inrättande av en sjömansskola i landskapet. Landskapsstyrelsen har ännu icke

haft möjligheter att taga ställning till sjömansskolans slutliga organisation och placering. Ej heller har landskapsstyrelsen haft möjligheter att ens preliminärt godkänna någon undervisningsplan för skolan. För den skull har landskapsstyrelsen också beslutat, att sjömansskolan kan träda i verksamhet först från den 1 september 1961. Med ledning av tidigare omnämnda utlåtanden från olika sjöfartsorganisationer, av vilka alla utom en förordat sjömansskolans anknytning till Ålands sjöfartsläroverk, har landskapsstyrelsen beslutat att den nya skolformen åtminstone under de första tiderna skall inordnas under sjöfartsläroverket. Dock önskar landskapsstyrelsen särskilt understryka, att förenämnda beslut i placeringsfrågan tillsvidare endast bör betraktas såsom en förberedande åtgärd av praktisk natur. Såsom i annat sammanhang antytts hoppas nämligen landskapsstyrelsen att den nya skolformen och dess lärarpersonal i största möjliga utsträckning skall få möjligheter att utnyttja ej blott redan förefintligt nautiskt och maskintekniskt undervisningsmaterial, utan också den fond av erfarenhet på sjöfartsundervisningens område, som sjöfartsläroverkets lärarpersonal förvärvat. Sedermera, då erfarenheter sålunda vunnits om sjömansskolans utrymmesbehov, elevfrekvens m.m. och då landskapsstyrelsen haft möjligheter att noggrannare utreda alla ovannämnda ännu oklara allmänna problem, avser landskapsstyrelsen att fatta definitivt beslut i frågan om sjömansskolans slutliga organisation och placering.

Landskapsstyrelsen har beräknat behovet av platser i sjömansskolan till approximativt 50-60 stycken. Därav 20 platser på däcksavdelningen, 16 platser på maskinavdelningen och 18 platser på ekonomiavdelningen. Med planerade tvenne årliga kurser borde detta platsantal täcka det aktuella behovet. Skulle härutöver en kortare kurs för skeppselektriker förläggas till sjömansskolan utökas platsbehovet med 5-10 platser. Det definitiva platsbehovet kan dock fastslås först senare. Innan dess borde nämligen av vederbörande riksmyndigheter fastslås, huruvida sjömansskolan efter en viss övergångstid skall bliva obligatorisk för alla blivande sjömän eller ej eller om möjligtvis genomgången sjömansskola för vederbörande medför någon ekono-

misk fördel, i vilket fall elevtillströmningen också kan förväntas öka avsevärt. Slutligen kommer platsantalet givetvis ^{också} att påverkas därav, om sjömansskolan på Åland kommer att bli landets enda svenskspråkiga skola eller om möjligtvis ytterligare en sjömansskola kommer att inrättas på annan plats i Svensk-Finland. Skulle landets enda svenskspråkiga sjömansskola förläggas till Åland måste självfallet projektet i avsevärd grad förstöras.

Beträffande sjömansskolans lärarpersonal, varom nu det första förslaget framföres, har landskapsstyrelsen i gör-ligaste mån försökt följa de normer, som föreslagits för sjömansskolan på Suomen Joutsen. Personalbehovet har dock icke helt kunnat utredas, då landskapsstyrelsen icke haft tillgång till någon fastställd undervisningsplan. I varje fall synes det föreslagna antalet lärare täcka minimibehovet. Under åtminstone skolans första tider kan kanske sjöfartsläroverkets lärarpersonal dessutom i vissa fall ombesörja eller handleda undervisningen i särskilda ämnen.

Landskapsstyrelsen har icke heller vid denna tidpunkt haft möjligheter att uttala sig om de (hyrda) lokaliteter, där sjömansskolan under alla förhållanden till en början måste arbeta. Det synes dock föreligga möjligheter att erhålla lokaliteter för däck- och maskinavdelningarna. Ekonomipersonalen skulle givetvis fortfarande erhålla sin utbildning i nuvarande lokaliteter. Dock skulle kock- och stuertskolan övertagas av landskapet och dess nuvarande föreståndare inordnas i sjömansskolan såsom lärare på kock- och stuertavdelningen. Sjömanshemsföreningen, som nu äger och driver denna skola, har sedan länge önskat överlämna densamma till landskapet. Landskapsstyrelsen har ansett, att övertagandet lämpligast borde ske räknat från den 1 augusti 1961. Landskapsstyrelsen har i föreliggande budgetförslag upptagit anslag såväl för avlönande av en lärare vid kock-stuertavdelningen som för upphyrande av lokaliteter för skolan. Godkänner landstinget förslaget utan påminnelser bör i sådant fall landskapsstyrelsen anses berättigad och befullmäktigad att träda i närmare underhandlingar med skolans nuvarande ägare om det definitiva övertagandet.

IV. Ålands yrkesskola.

Avlöningar.

Ökning 715.260 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4. Personalens avlöning har utgått enligt i riket vid varje tidpunkt gällande normer. Likaså har såväl kompetensfordringarna för lärartjänst som tjänstebenämningarna i landskapet och i riket varit desamma. Den nya yrkeslagstiftningen i riket har dock åstadkommit förändring härvidlag. I 1959 års förordning om yrkesundervisningsanstalter har den tidigare yrkesarbetslärarbenämningen bortfallit och i stället göres nu skillnad mellan yrkeslärare och arbetslärare. Beträffande kompetensfordringarna för yrkeslärarbefattning stadgas att vederbörande bör vid en av handels- och industriministeriet godkänd anstalt för utbildning av lärare ha genomgått kursen vid den studieavdelning, som motsvarar hans undervisningsområde samt att han innehar tre års praktiska insikter inom motsvarande område. Arbetslärare åter bör ha genomgått kurser vid teknisk skola på den studieavdelning till vars område den ifrågavarande tjänstens eller befattnings läroämnen höra samt inneha motsvarande praktiska insikter som yrkeslärare. Av den tidigare yrkesarbetsläraren-- vilken benämning alltfört gäller inom landskapet - återigen fordrades att han innehade av direktionen godkända teoretiska insikter och minst sex års praktik inom ifrågavarande yrke. Hade vederbörande däremot genomgått kurs vid teknisk skola eller specialyrkesskola i branschen minskades kompetenskravet ^{beträffande praktik} till tre år. Då å andra sidan 50 § 2 mom. förenämnda förordning, stadgar, att lärare i yrkesundervisningsanstalt, som före förordningens ikraftträdande den 1 januari 1959 utnämnts eller förordnats till sin tjänst eller befattning och som fyllt kompetensfordringarna enligt tidigare gällande stadganden, fortfarande skall betraktas såsom kompetent till den tjänst eller befattning, som vederbörande innehar när förordningen träder i kraft, uppkomma svårigheter vid inpassandet av dylik yrkesarbetslärare i de nya lärargrupperna. Detta innebär dock icke att yrkesarbetslärare, som ålegat att undervisa i till det praktiska arbetet anslutet fackämne, utan vidare skulle betraktas såsom yrkeslärare, utan bör så att säga tjänsten som sådan anpassas till lärargrupperingen med beaktande av innehavarens kompetens med avseende å de nya kompetensfordringarna.

Det ovan sagda framgår även av Handels- och Industriministeriets förklaring av den 7 juni 1960 till sitt cirkulär av den 6.8.1959 beträffande statsunderstöd till yrkesskolorna ävensom motsvarande cirkulär av den 21.6. 1960. I ovannämnda förklaring framhålles uttryckligen, att såsom yrkeslärare betraktas endast sådan lärare, som innehar den för yrkeslärare erforderliga kompetensen och som undervisar i alla på avdelningens undervisningsplan upptagna yrkesämnen. Då det tillsvidare icke finnes sådana av Handels- och Industriministeriet godkända anstalter för utbildning av manliga yrkeslärare i de tekniska ämnena och emedan tidigare yrkesarbetslärare av billighetskäl borde beredas möjlighet att förvärva den för yrkeslärare erforderliga teoretiska kompetensen, torde nödiga kompletteringskurser komma att anordnas under nästa år. Dessutom kommer en kurs i pedagogik för svenska yrkesskollärare att anordnas under det kommande året.

Med hänvisning till det sistsagda har ingenjörläraren uppförts i 26 löneklassen.

Av det ovan framhållna framgår att samtliga manliga yrkesarbetslärare vid Ålands yrkesskola för närvarande skall ifråga om grundavlöning likställas med arbetslärare i riket. Då i riksbudgeten för år 1961 föreslagits att arbetslärarna skulle uppflyttas till 21 löneklassen har yrkesarbetslärarna vid landskapets skola uppförts i sagda löneklass.

Emedan yrkeslärarinnan uppfyller kompetensfordringarna för yrkeslärare har hon i enlighet med riksbudgetförslaget uppförts i 23 löneklassen.

Enligt Handels- och Industriministeriets ovannämnda cirkulär av den 21.6.1960 får yrkesskolas ekonom uppföras i högst 21 löneklassen och kanslist i 12 löneklassen. På grund av den i riksbudgeten föreslagna allmänna regleringen av yrkesskollärarnas löner föreslås att ekonomen uppflyttas med en löneklass eller till 19 löneklassen och kanslisten likaså med en löneklass eller till 11 löneklassen, vilket även med hänsyn till utvidgningen av skolans verksamhet och det förestående nya skolhusbygget torde kunna anses motiverat.

Från skolans sida har även detta år föreslagits inrättande av en vaktmästarbefattning, men har landskapsstyrelsen med

hänsyn till det förestående nya skolbygget ansett att inrättandet av en dylik befattning tillsvidare kunde anstå. Med ovannämnd motivering har landskapsstyrelsen icke heller funnit det nödigt att här beakta skolans framställning om upphyrande av särskilt rektorskansli och arkivrum.

Anslaget för direktionsarvoden har höjts med 18.000 mark, emedan det kommande skolbygget kan antas föranleda ökat antal sammanträden.

Ålands yrkesskola arbetar för närvarande med

- 1) en fast bil- och motoravdelning med en 3-årig kurs för bilmekaniker och en klass per år samt en tillfällig kvällskurs i dieselmotorlära våren 1961 omfattande 5 timmar samt en kvällskurs i framvagnstestning och hjulbalansering hösten 1961,
- 2) en fast elektrikeravdelning med för närvarande en 1-årig kurs för fartygselektriker.

Landskapsstyrelsen undersöker för närvarande behovet av en kurs för elektriska installatörer. Undersökningsresultatet kan eventuellt giva anledning till att fartygselektrikerkursen utbytes mot en installatörskurs från hösten 1961.

- 3) en fast handelsavdelning med en 1-årig kurs för försäljare (affärsbiträden) samt till denna avdelning hörande dels en tillfällig aftonkurs i maskinskrivning för nybörjare omfattande 75 timmar våren 1961 och motsvarande kurs hösten 1961 samt dels en tillfällig fortsättningskurs omfattande 50 timmar under år 1961 på tid som bestämmes av rektor och handelsavdelningens föreståndare.

- 4) en fast metallarbetaravdelning med en 2-årig dagkurs för metallarbetare och två klasser samtidigt samt till denna avdelning hörande tillfällig kvällskurs i gassvetsning omfattande 120 timmar våren 1961, samt en tillfällig aftonkurs i elsvetsning omfattande 80 timmar hösten 1961.

- 5) en fast sömnadsavdelning med en 2-årig dagkurs för yrkes-sömmerskor och en klass per år samt en till denna avdelning hörande kvällskurs i husbehovssömnad omfattande 180 timmar.

t. IV:2. Elevernas flitpengar (f).

Minskning 75.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara för högt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet endast 561.169 mark.

Ht. IV:3. Städning och eldning (f).

Ökning 20.000 mark. Föreslås närmast på grund av förhöjda kostnader för såväl städning som eldning.

Ht. IV:4. Råvaror och arbetsredskap (f).

Minskning 600.000 mark. Råvaror och arbetsredskap ha upptagits i budgetförslaget i enlighet med skolans specificerade framställningar, till den del de av landskapsstyrelsen funnits sakenliga och av skolundervisningens effektiva handhavande påkallade. Landskapsstyrelsen har härvid utgått från att skolans högre behov av nyanskaffningar med hänsyn till den tid skolan redan verkat bör anses vara fyllt, varför endast normala nyanskaffningar beaktats vid budgetförslagets uppgörande.

Ht. IV:5. Tryckningskostnader (f).

Ökning 4.000 mark. Uträkningen är baserad på det reella behovet av egna tryckalster.

Ht. IV:6. Expensmedel.

Minskning 63.000 mark. Förorsakas närmast av att underhållsutgifterna för skolans lokaler i fortsättningen föras på moment 8 (inmontering och reparationer av maskiner och inventarier samt underhåll av lokaler).

Ht. IV:7. Undervisningsmaterial och bibliotek.

Minskning 200.000 mark. Motivering som under moment 4 i detta kapitel. Landskapsstyrelsen, som avhört skolans ledning, har ansett, att speciellt kostnaderna för biblioteket bör kunna nedbringas.

Ht. IV:8. Inmontering och reparation av maskiner och inventarier samt underhåll av lokaler (f). Momentets rubrik ändrad.

Ökning 122.400 mark. Motivering under moment 6 i detta kapitel. Emedan en stor del av skolans maskiner redan varit i användning en längre tid medför det naturliga slitaget ökade reparationskostnader.

Ht. IV:9. Hyra, bränsle, lyse, kraft och vatten (f).

Minskning 200.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara för högt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet 2.824.893 mark. Det stegrade priset på elektrisk ström bör dock särskilt beaktas.

VI. Ålands lantmannaskola.

VI:1. Avlöningar.

Ökning 108.147 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4. Anslaget för kosthållerskans och hennes semestervikaries avlöning, som hittills utgjort 197.500 mark i året föreslås höjt med 13.247 mark, dels med beaktande av inträffade lönestegringar under åren 1959 och 1960 dels på grund av att den lagenliga semestertiden förlängts, vilket medför ökade utgifter för semestervikarie. Eldarens avlöning föreslås höjd från 120.000 mark till 148.500 mark, emedan det visat sig nödvändigt att inleda eldningssäsongen redan i september och då eldningsarbetet på grund av skolans om- och tillbyggnad blivit mera omfattande. Anslaget för biträdande tinlärare föreslås höjt med 20.000 mark, enär undervisning i metall- och träslöjd kommer att meddelas även under höstterminen 1961.

Ht. VI:2. Värme och lyse (f).

Ökning 50.000 mark. Föreslås på grund av den ökade bränsle- och elektricitetsförbrukningen efter skolans om- och tillbyggnad.

Ht. VI:3. Städning.

Ökning 5.000 mark. Föreslås närmast för täckande av ökade städningskostnader i samband med planerad sommarkurs inkommande år.

Ht. VI:5. Expensmedel.

Ökning 20.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för senaste året åtgick undermomentet ca 112.000 mark.

Ht. VI:6. Slöjdverktyg och verktyg för maskinhallen.

Ökning 50.000 mark. Föreslås på grund av att maskinhallens verktyg borde kompletteras med bl.a. gängtyg och brotschar.

Ht. VI:8. Underhåll av skolplan och stängsel.

Ökning 65.000 mark. Föreslås för täckande av utgifterna för de nylagda gräsnattornas, prydnadsbackarnas och rabatternas skötsel.

Ht. VI:9. Underhåll av byggnaderna.

Anslaget oförändrat. Detsamma är huvudsakligen avsett för underhåll av lärarbostäderna.

Ht. VI:10. Underhåll av inventarier.

Momentet nytt. För ändamålet föreslås reserverat 10.000 mark.

Ordningsföljden för följande moment har ändrats.

Ht. VI:11. Anslag för kurser.

Minskning 25.000 mark. På grund av minskad kursverksamhet

-61-

föreslås anslaget nedsatt.

VI:12. Skollägenheten på Jomala gård.Skollägenhetens utgifter (f).

Minskning 13.500 mark. Anslaget om 2.920.000 mark har specificerat följande utseende:

Löner: Förvaltararvode	96.000	
Arbetsledare	420.000	
Kreaturskötare	410.000	
Jordbruksarbetare	360.000	
Tillfälliga arbetare	200.000	
Arb.giv.andel av folkpens. och barnbi- dragsprem.	66.870	1.552.870
Växtod- ling: Handelsgödselmedel	350.000	
Utsäde	50.000	
Insekt och ogräsbe- kämpning	30.000	430.000
Husdjurs- skötsel: Veterinär och medicin	20.000	
Semineringskostnader	25.000	
Grisar och vitamin- prep.för dem	40.000	
Kraft- o.mineralfoder	300.000	
Tvätt- o.desinfekt.- medel	20.000	405.000
Allmänna kostnader: Underhåll av byggnader	120.000	
" av maskiner o. redskap	150.000	
el.ström o.flyt.bränsle	150.000	
Skatter o.försäkr.	100.000	
Diverse utgifter	12.130	532.130
		2.920.000:-

VII. Ålands kvinnliga hemslöjdsskola.VII:1. Avlöningar.

Ökning 36.000 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4.

VII:2.) Kostnader för anordnande av kurser utom skolan (f).

Momentet och det under detsamma upptagna anslaget föreslås att utgå, emedan endast fasta kurser på skolan numera anordnas.

Ordningsnumren för följande moment har ändrats.

VII:7. Underhåll av trädgården.

Minskning 100.000 mark. Sedan det nya staketet runt trädgården till största delen färdigställt synes anslaget kunna minskas.

VIII. Ålands ambulerande lantushållsskola.Ht. VIII:1. Avlöningar.

Ökning 36.000 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4.

Ht. VIII:5. Direktionsarvoden och resekostnader (f).

Ökning 5.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet ca 32.000 Mark. Under innevarande år har intill oktober utgått 20.602 mark.

Ht. VIII:6. Transportkostnader (f).

Ökning 5.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet ca 20.000 mark. På grund härav och då man kan förutsätta att utgifterna för nästa år ytterligare komma att stiga föreslås anslaget höjt.

IX. Fornminnesvården.Ht. IX:2. För arkeologiskt fältarbete.

Anslaget oförändrat. Under detta moment föras utgifter för arkeologiska utgrävningar, kartläggningar, etnografiska undersökningar, restaureringar, inlösen av fornfynd och forn lämningar m.m.

Ht. IX:4. För publiceringsverksamheten.

Anslaget oförändrat. Anslaget är avsett för bestridande av kostnaderna för publicering av forskningsresultat i årstidskriften Åländsk Odling.

Ht. IX:7. För planeringsarbeten i Bomarsund.

Momentet nytt. Den utförda vägdragningen genom fästningen i Bomarsund har förutsatt en del planeringar, som vägvärdningen projekterat senaste år, men som blott delvis blivit utförda på grund av att för ändamålet erforderliga medel icke hade kunnat anvisas. Med vägnedel utfördes dock en del arbeten, som sammanhänge med de egentliga vägarbetena. Största delen av projektet blev dock utfört. Det nu planerade huvudarbetet syftar till friläggning av fästningsmurarnas östra murliv vid Prästöbron genom bortschaktning av grus och över täckning med mull samt insåning av området med gräs, ävensom byggande av en stenkaj strax norr om brons fäste på Bomarsund-sidan. För sagda ändamål föreslås ett anslag om 600.000 mark.

Ordningsnumret för följande moment har ändrats.

X. Socialt bildningsarbete.

Biblioteksverksamheten.

Ht. X:1.

Biblioteksinspektörens arvode.

Ökning 18.000 mark. På grund av inträffade lönestegringar under åren 1959 och 1960 föreslås en förhöjning av biblioteksinspektörens arvode med 1.500 mark per månad eller årsarvodet sålunda från 144.000 mark till 162.000 mark.

Ht. X:3.

Bidrag till biblioteken (f).

Ökning 500.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet 1.231.288 mark, medan motsvarande belastning för innevarande år t.o.m. den 24.9 belöper sig till 1.434.634 mark. Enligt 5 § landskapslagen den 19 augusti 1935 om folkbibliotek i landskapet Åland (4/35), sådant detta lagrum lyder i landskapslagen den 26 maj 1950 (21/1950) tillkommer kommun för dess folkbibliotek enligt landskapsstyrelsens prövning ett årligt landskapsbidrag, motsvarande 35-50 % av de verkliga utgifterna för desamma samt i mindre benedlade bygder dessutom ett tilläggsbidrag av ända till 40 %, sammanlagt likväl högst 150.000 mark.

Ht. X:5.

För kurs- och föredragsverksamhet.

Ökning 5.000 mark. Föreslås på grund av med kurs- och föredragsverksamheten sammanhörande kostnadstegringar.

Ht. X:6.

Diverse utgifter.

Momentet nytt. För bestridande av biblioteksinspektörens utgifter för telefon och anskaffande av kansliförnödenheter föreslås ett anslag om 5.000 mark.

Ordningsnumren för följande moment har ändrats.

Annat socialt bildningsarbete.

Ht. X:7.

Understödjande av studiecirkelverksamheten.

Ökning 30.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Under momentet har under innevarande år hittills utgått ca 74.000 mark. På grund härav och med beaktande av den intensifierade verksamheten särskilt bland lantbruksklubbarna och då nya normer för bidrag till studiecirkelverksamheten är att förvänta föreslås anslaget höjt.

Ht. X:8.

Understöd åt Arbetarinstitutet i Mariehamn (f).

Ökning 300.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet 1.354.117 mark. Under ifrågavarande moment har under första halvåret 1960 utbetalats 1.480.000 mark. Enligt 1 § land-

lagen den 31 januari 1947 om understöd åt arbetarinsti- 5 Ht
tut i Mariehamn (5/1947), sådant detta lagrum lyder i land-
skapslagen den 26 maj 1950 (20/1950) tillkommer arbetarins-
titut ett årligt landskapsunderstöd med sextio procent av de
verkliga utgifter.

XI. Ålands yrkesvägledningsbyrå.

Kapitlet nytt. Enligt landskapslagen den 30 juni 1960 om yr-
kesvägledning, vilken träder i kraft den 1 januari 1961 skal
landskapet bedriva yrkesvägledning i syfte att bistå den en-
skilde vid lösningen av de problemen, som ha samband med hans
yrkesval och förkovran inom yrket. För verkställigheten av
yrkesvägledningen inom landskapet skall inrättas en yrkes-
vägledningsbyrå, här benämnd Ålands yrkesvägledningsbyrå.
Utan hinder av stadgandet om lagens ikraftträdande har land-
skapsstyrelsen beviljats rätt att redan före sagda tid anstäl-
la en yrkesvägledare på ordinarie stat för att biträda land-
skapsstyrelsen vid organiserandet av yrkesvägledningsverk-
samhet. Med stöd av ifrågavarande bemyndigande har i första
tilläggsbudgeten för år 1960 en yrkesvägledartjänst med
grundlön i 29 löneklassen inrättats. Denna tjänst är dock
tillsvidare obesatt.

På grund av det ovensagda har landskapsstyrelsen funnit
det påkallat att i enlighet med budgeteringssystemet i riket
där motsvarande verksamhet från ingången av nästa år kommer
att handhavas av staten, införa ett nytt kapitel under 5 Ht.
benämnt Ålands yrkesvägledningsbyrå. Utgående från, att det
tills vidare icke kan anses påkallat att inrätta ytterligare
tjänster och befattningar vid den kommande byrån har i likhet
med i första tillägg till riksbudgeten för innevarande år
förutom momentet avlöningar endast ett allmänt moment för
kostnaderna för verksamhetens organisation upptagits i för-
slaget.

Ht. XI:1. Avlöningar.

Med hänvisning till motiveringen under 1 Ht. I:4 konstateras
en förhöjning av grundlönen med 25.200 mark.

Ht. XI:2. Övriga av yrkesvägledningsverksamheten föranledda kostnader (f).

För arbetsförmedlingsverksamheten och dess organisation före-
slås reserverat 200.000 mark. För anordnande av eventuellt
erforderliga kurser i yrkesvägledning, resekostnader och
dagtraktamenten samt oförutsedda utgifter skulle reserveras
likaså 200.000 mark. På grund härav föreslås det nuvarande
momentet 5 Ht. XI:9 (för anordnande av kurser i yrkesväg-
ledning) utgå.

Ordningssnumret för följande kapitel har ändrats.

XII. Särskilda anslag.

5 Ht. XII:1. Till Vetenskapen, litteraturen och konsten främjande ändamål
Minskning 500.000 mark. Anslaget föreslås disponerat på följande sätt:

a) Ålands Folkninnesförbund, 500.000 mark.

Ökning 50.000 mark. Anslaget är avsett för upprätthållande av friluftsmuseum i Kastelholm. Tillägget betingas av nödvändigheten att, såsom vid statens motsvarande anläggningar, impregnera stockarna i de gamla husen. Innevarande år har behandlingen av oxstallet kostat 200.000 mark och de andra byggnaderna bör i snabbast möjliga takt impregneras med giftvätska.

b) Ålands kulturstiftelse, för uppteckning av ortsnamn, 100.000 mark.

Beloppet oförändrat.

c) Ålands kulturstiftelse för urkundssamlingen, 600.000 mark.
Beloppet oförändrat, och skulle detsamma användas till fortsatt insamling och utgivande i tryck av gamla urkunder rörande landskapet.

d) Tryckning av vetenskapligt arbete, 250.000 mark.

Minskning 350.000 mark. Sedan professor Knut Pipping på uppdrag av Ålands Ungdomsförbund verkställt en undersökning om ungdomsutflyttningen från Åland och skrivit en vetenskaplig avhandling i ämnet, planeras en utgivning av arbetet i tryck i Ålands Kulturstiftelses serie. Tryckningskostnaderna beräknas till 250.000 mark.

e) Ålands Spelmansgille, 155.000 mark.

Beloppet oförändrat. Anslaget skulle såsom tidigare anslås för uppteckning, arrangemang och fotostatkopiering samt tryckning av åländska folkmelodier.

f) Ålands Sjöfartsmuseum, 150.000 mark.

Beloppet oförändrat, utgörande årligt understöd för museiverksamheten.

g) Ålands Fågelskyddsförening, 180.000 mark.

Beloppet oförändrat, och skulle detsamma användas till vetenskapliga fågelobservationer.

h) Ålands Konstnärnd, 500.000 mark.

Minskning 300.000 mark. Anslaget föreslås för fortsatt inköp

av konstverk, för det blivande åländska muséet. Ifall förvärv av särskilt värdefullt konstverk skulle aktualiseras kunde med hänsyn till det minskade anslaget nödiga medel likväl bisträckas från det till landskapsstyrelsens disposition för oförutsedda behov reserverade anslaget.

i) Föreningen Brage, 20.000 mark.

Oförändrat belopp föreslås för föreningens urklippsverk.

j) Ålands Skeppsbefälhavarförening för utgivande av Ålands sjöfartshistoria, 400.000 mark.

Beloppet oförändrat. Föreslås för det fortsatta arbetet för utgivande av en omarbetad och förkortad upplaga av verket "Ålands Sjöfartshistoria". Författare är som bekant fil.mag. Georg Kåhre.

k) För tryckning av Ålands lagbok, 450.000 mark.

Anslaget nytt. Det redaktionella arbetet torde kunna slutföras under det inkommande året, varför en tryckning av lagverket då blir aktuell. Tryckningen skulle omfatta en upplaga om 500 exemplar med ett uppskattat sidantal om 200. Kostnaderna för sammanställande av manuskript bestrides av Ålands Kulturstiftelse och stiftelsen Åländsk Näringsliv, medan landskapet föreslås svara för utgifterna för korrekturläsning och tryckning. Kostnaderna härför beräknas stiga till ca 450.000 mark, varav tryckningskostnaderna utgöra ca 400.000 mark och korrekturläsningen 40.000 mark. Äganderätten till upplagan, förutom ett tiotal gratisexemplar för övriga bidragsgivare, skulle tillkomma landskapet. På grund av den stora allmänna betydelse tillkomsten av förenämnda lagverk innehar henställer landskapsstyrelsen om att för ändamålet skulle reserveras 450.000 mark.

l) För oförutsedda behov reserveras 695.000 mark.

XII:2. För främjande av idrott och fysisk fostran (r).

Anslaget oförändrat. De inom landskapet verksamma idrottsorganisationerna ha till landskapsstyrelsen ingivit ansökningar om bidrag för inkommande år och har landskapets idrottsnämnd i avgivet utlåtande över sagda ansökningar förordat ett belopp om sammanlagt 3.470.000 mark och samtidigt föreslagit, att ifrågavarande anslag skulle höjas till 5.500.000 mark, varav minst 1.760.000 mark skulle reserveras för uppförande av idrottsanläggningar. Landskapsstyrelsen har dock med beaktande av att rubr. anslag i riksbudgeten för år 1961 upp-

tagits till oförändrat belopp icke ansett sig kunna förorda en förhöjning av anslaget, varför detsamma föreslås utgå oförändrat och kommer landskapsstyrelsen sedan inkomst- och utgiftsstaten fastställts att taga slutlig ställning till anslagets fördelning mellan de olika organisationerna.

tt. XII:3. Understöd åt teatrar, sångkörer och orkestrar.

Minskning 200.000 mark. Anslaget föreslås disponerat på följande sätt:

a) Teaterföreningen i Mariehamn.

Minskning 600.000 mark. Emedan festspelen på Kastelholms slott nästa år icke komma att anordnas föreslås endast beviljande av ett bidrag om 100.000 mark för teaterföreningens allmänna verksamhet under nästa år.

b) Ålands Sång- och Musikförbund.

Ökning 40.000 mark. På grund av ökade kostnader för dirigentens och lokala körers resor till samövningar och avlönande av dirigenter för lokala körer ävenson för anskaffande av noter m.m. föreslås anslaget höjt.

c) För oförutsedda behov reserveras 210.000 mark.

. XII:4. Bidrag för avlönande av verksamhetsledare för kulturorganisationer.

Ökning 380.000 mark. Anslaget föreslås disponerat på följande sätt:

a) Ålands Spelnansgilles instruktör, 140.000 mark.

b) Ålands Sång- och Musikförbunds verksamhets- och biträdande verksamhets- och orkesterledare, 390.000 mark.

c) Ålands Ungdomsförbund för folkdansledare, 50.000 mark.

d) Ålands Ungdomsförbund för avlönande av verksamhetsledare och teaterinstruktör, 1.200.000 mark.

e) Åt Mariehamns stad gives bidrag för avlönande av ungdomsledare ur annat anslag.

f) för oförutsedda behov reserveras 100.000 mark.

XII:5. Understöd åt Ålands hemslöjdsförening för föreningens skolverksamhet (f).

Ökning 400.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet 1.650.000 mark. Under innevarande år har under ifrågavarande moment intill den 1.8 åtgått 1.200.000 mark. Den ökade belastningen av momentet kan ses not bakgrunden av inträffad

lönestegring och den intensifierade verksamheten. Anslaget är baserat på de i 11 § landskapslagen den 2. april 1943. om läroanstalter för hemslöjd i landskapet Åland (13/1943) angivna normerna för understöds beviljande. Understödet utgår för närvarande beträffande befattningshavarnas avlöning jämte därmed sammanhörande utgifter med 100 % och beträffande godtagbara underhållskostnader med 80 %.

XII:6. Understöd åt Kock- och stuertskolan i Mariehamn (f).

Minskning 750.000 mark. Föreslås under förutsättning, att skolan i enlighet med i motiveringen under moment 5 Ht.

III:17 framtällt förslag skulle från och med den 1 augusti 1961 övertagas av landskapet.

XII:8. Understöd för mindre benedlades yrkesutbildning (f).

Ökning 500.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Under innevarande år har under momentet t.o.m. den 11.10 utgått 2.911.625 mark.

Ordningsnumren för följande moment har ändrats.

5 Huvudtitelns slutsumma:

Ordinarie budgeten för år 1959 256.409.630

Budgetförslag för år 1960 278.301.402

Ökning 21.891.772

6. Huvudtiteln. Näringarnas främjande.

I. Jordbruket och dess binärningar samt kolonisationsverksamheten.

I:1. Avlöningar

Ökning 773.400 mark. Motivering som under 1 Ht, I:4. Såson nytt undermoment har upptagits 250.000 mark för arvoden och resekostnader för en maskinkonsulent. I regeringens statsförslag för 1961 har observerats 2.800.000 mark för avlöning av fyra nya maskinkonsulenter. Av dessa kommer en att placeras inom Nylands Svenska Lantbrukssällskaps och Finska Hushållningssällskapets verksamhetsområde. För att möjliggöra anställandet av en agronom har förenärnda lantbruksorganisationer tänkt utvidga maskinkonsulentens verksamhetsområde att även omfatta landskapet Åland. För att finansiera denna välbehövlige instruktionsverksamhet har i budgetförslaget observerats 250.000 mark. Detta belopp är avsett som delavlöning av konsulentens lön samt för täckande av dennes resekostnader och dagtraktanten vid förrättningar inom landskapet.

t. I:3. Allmänna kostnader för lantbrukets instruktionsverksamhet.
Ökning 100.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet 111.717 mark. Såsom kostnader under momentet föres bl.a. filmhyror, reparation av filmprojektorer m.m.

t. I:11. Lantbruksklubbverksamheten.
Ökning 275.000 mark. I regeringens förslag till inkomst- och utgiftsstat har anslaget för lantbruksklubbverksamheten höjts med drygt 26 miljoner mark i jämförelse med år 1960. Höjningen motiveras med att klubbledarnas löner och resekostnader borde genomgå en generell förhöjning. Med samma motivering föreslås att anslaget höjes med 275.000 mark.

t. I:13. Jordbruksförsöksverksamheten.

Ökning 69.000 mark.

a) Ålands försöksfält. Anslaget om 743.000 mark har specificerat följande utseende.

Anläggnings- och underhållskostnader	30.000
Handelsgödsel och utsäde	30.000
Försöksledarens arvode	168.000
Övriga arbetskostnader	375.000
Arrenden och del i Jonala gårds arbetskostnader	40.000
Barnbidrags- och folkpensionsavgifter	25.000
Försöksresultatens publicering	10.000
Telefon och post	35.000
Diverse utgifter	30.000
	<u>743.000</u>

En höjning av försöksledarens arvode med 2.000 mark per månad eller till 168.000 mark per år föreslås dels på grund av inträffad allmän lönestegring, dels för att i någon mån likrikta försöksledarens avlöning med de tjänstemäns i riket, vilka inneha motsvarande kompetens och arbete. Försöksledaren, som är agronom tjänstgör såsom andra lärare vid Ålands lantmannaskola med grundlön enligt 25 lkl. Såsom jämförelse kan nämnas, att föreståndarnas vid de statliga försöksstationerna avlöning utgår enligt 31 lkl. På grund av inträffade lönestegringar föreslås likaså en höjning av de övriga arbetskostnaderna med 15.000 mark eller till 375.000 mark. Under samma motivering har kostnaderna för barnbidrags- och folkpensionspremier höjts med 1.000 mark till 25.000 mark. Kostnaderna för försöksresultatens publicering föreslås höjt med 4.000 mark till 10.000 mark för att möjliggöra en komplette-

ring av de årliga försöksresultaten med sammandragstabeller för åren 1956-1960. En höjning av kostnaderna för telefon och post med 5.000 till 35.000 mark föreslås på grund av att det tidigare anslaget synes vara otillräckligt.

b) Ålands fruktförsök. Anslaget om 620.000 mark har specificerat följande utseende:

Arbetskostnader:

Ogräshackning, frukt- och bärplockning	150.000	
Häst- och traktorkörning	90.000	
Försöksledning	80.000	
Jordförbättring och dränering	100.000	420.000

Redskap:

Div. anskaffning och underhåll av redskap	25.000	25.000
---	--------	--------

Div. material:

Växtskyddsmedel	15.000	
Konstgödsel och kalk	50.000	
Komplettering av träd	10.000	
Stängsel till skifte 4 (nya området)	35.000	
Bränsle till Brinkhaga	55.000	
Div. omkostnader	10.000	175.000

Summa mark 620.000
=====

I:14. Bidrag åt småbrukarsammanslutningar till maskinanskaffning (f).

Ökning 300.000 mark. För år 1961 föreslås samma belopp som för år 1959. Det i innevarande års budget observerade anslaget om 500.000 mark har visat sig helt otillräckligt. På grund av de ogynnsamma skördeförhållandena denna höst, har ett stort antal skördetröskor anskaffats till landskapet. Enligt gällande bestämmelser kan bidrag för denna maskinanskaffning ansökas under nästa år.

I:19. För utrotning av berberis. (f). (Tid. reservationsanslag).

Ökning 1.999.000 mark. Enligt landskapsstyrelsens beslut skall berberis vara utrotad i landskapet före utgången av år 1961. Kostnaderna härför har beräknats till 2.000.000 mark.

I:20. Underhåll och drift av maskiner och redskap för jordförbättringsarbeten (f).

Minskning 300.000 mark. Föreslås under förutsättning av att medel för anskaffning av en ny grävmaskin för lantbruksavdelningens arbeten anslås.

I:21. Mjolktransportbidrag i skärgården (f).

Ökning 5.000.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Under momentet har intill den 31 augusti åtgått

9.055.082 mark. För den återstående leveranstiden beräknas ytterligare åtgå 6 miljoner mark, varför momentets slutsumma för innevarande år beräknas stiga till ca 15.000.000 mark. För år 1961 beräknas samma belopp.

I:23.) För lantbruksräkning (r).

Momentet och det därunder upptagna anslaget såsom varande engångsutgift föreslås utgå.

I:23. Premier för grävning av mindre avloppsdiken och körning av jordförbättringsmedel till odlingar (r).

Momentet nytt. I rikets budgetförslag har ett nytt anslag om 200 miljoner mark observerats för förenämnda ändamål. På grund härav föreslås ett anslag om 200.000 mark.

I:24. Premier för grundkalkning (r).

Momentet nytt. Såsom i riket finnes även inom landskapet åkermarker, vilka äro i behov av en grundkalkning. Föreslås att för detta ändamål reserveras 500.000 mark. Under motsvarande moment har i riksbudgetförslaget för år 1961 observerats 50 miljoner mark.

I:25. Förvaltningsarvoden och övriga gottgörelser för jorddispositions-lån (f).

Momentet nytt. Anslaget är avsett för förvaltningsarvoden åt penninginrättningarna för förmedling av jorddispositions-lån. Under motsvarande moment har i riksbudgetförslaget för nästa år föreslagits 175 miljoner mark.

I:26. Sänkning av räntan på lantbrukets grundkredit (r).

Momentet nytt. I regeringens förslag för inkomst- och utgiftsstat för år 1961 har observerats 100 miljoner mark för ovanangivet ändamål. Regeringen motiverar anslaget med att densamma under vinterns förlopp kommer att inlämnas till riksdagen en proposition angående sänkning av lantbrukets grundkredit. För att samma möjlighet till sänkning även skall kunna beredas landskapets jordbrukare har ett motsvarande anslag om 800.000 mark observerats i detta budgetförslag.

II. Fisket.

II:1. Avlöningar.

Ökning 80.800 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4.

II:2. Resor och dagtraktamenten (f).

Ökning 200.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckling. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet

ca 575.000 mark. Under innevarande år har intill den 30 september åtgått 444.784 mark. På grund av det ökade antalet resor föreslås anslaget höjt.

II:5. Fiskeriundersökningar (f). Momentets rubrik ändrad.

Ökning 500.000 mark. Landskapsstyrelsen planerar att tillsammans med Åbo Akademi grunda en fiskerivetenskaplig- biologisk forskningsstation på Husö i Finström. Landskapsstyrelsen skulle därvid bekosta den fiskerivetenskapliga delen av programmet, vilket under 1961 har planerats att omfatta: insamling av en tillförlitlig fiskestatistik, prövning av nya redskap, rotenonbehandling av en lämplig insjö, märkningsförsök samt utredning av sjöfågels inverkan på fiskbeståndet. Programmet genomförande har beräknats kosta 650.000 mark under 1961, i vilket belopp ingår kostnader för publicering av resultaten samt anskaffning av nödig apparatur. Resten av anslaget 150.000 mark, vilket utgör hälften av nuvarande anslag, användes liksom tidigare för av landskapsstyrelsen genomförda försöksfisken.

II:8. Landskapets andel i skadeersättningar för försäkrade fiskredskap och fiskebåtar (f).

Ökning 300.000 mark. Föreslås på grund av det ökade antalet skadeersättningar genom att försäkringsbeståndet fördubblats.

II:9. Nedsättning av räntan på lån som beviljats yrkesfiskare för anskaffning av fiskredskap och fiskebåtar (r).

Anslaget oförändrat, enär ränteutgifterna på tidigare beviljade lån minskas genom anortering och anslaget sålunda medger utgivande av 6 miljoner mark under år 1961 som fiskarlån mot 3 % ränta.

II:10. Bidrag för landskapsfond för fiskeriförsäkringar.

Anslaget oförändrat. Ökningen av försäkringsbeståndet förutsätter nu en kapitalfond om ca 3,5 miljoner mark.

III. Den privata skogshushållningen.

III:1. Avlöningar.

Ökning 267.700 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4.

III:6. Underhåll av plantskolbyggnaden.

Ökning 10.000 mark. Det nuvarande anslaget synes vara otillräckligt, emedan en ökning av reparationskostnaderna kan förutsättas för nästa år.

t. III:7. Markförbättring vid plantskolan.

Momentet nytt. På grund av jordmånens stora lerhaltighet ha plantorna visat benägenhet att frysa upp. För undvikande av detta har prövats med tillförsel av sand, vilket visat sig vara ändamålsenligt för jordmånens förbättrande. För ytterligare tillförsel av sand föreslås ett anslag om 200.000 mark.

Ordningsnumren för följande moment har ändrats.

t. III:10. Frånjande av och tillsyn över den privata skogshushållningen.

Minskning 300.000 mark. synes kunna företagas med beaktande av att utgifterna under momentet till utgången av september utgjort endast 76.656 mark.

t. III:11. Undersökning av skogstyperna (f). Momentets rubrik ändrad.

Ökning 220.000 mark. Sedan nödigt material för undersökning av skogstyperna i det närmaste ihopsamlats, följer såsom följande skede materialets bearbetning, vilken beräknas pågå åtminstone hela nästa år. Detta arbete utföres av forstmästare Bo Högnäs under Skogsforskningsanstaltens uppsikt. Emedan forskningen berör enbart landskapet föreslås att även för detta forskningsakede skulle såsom tidigare av landskapets ordinarie medel utgå ett arvode, motsvarande 27 löneklassen. Denna kostnad skulle sålunda utgöra 785.400 mark. För det återstående fältarbetet, utgörande en månad, skulle vidare beaktas hjälpkarlens avlöning 20.000 mark ävensom forstmästarens och hjälpkarlens dagtraktamenten och resekostnader för 20 dagar vardera eller sammanlagt 98.000 mark. Kostnaderna för de för provytornas utmärkning erforderliga cementpålarna och deras utläggning beräknas belöpa sig till 310.000 mark. Avsikten är att Skogsforskningsanstalten senare skall bedriva ytterligare egna forskningar på ort och ställe.

IV. Särskilda anslag.IV:5. För geologiska undersökningar.

Minskning 100.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara för stort. Under innevarande år har under momentet t.o.m. den 1 oktober utgått endast 28.000 mark.

6 Huvudtitelns slutsumma:

Ordinarie budgeten för år 1960 56.995.400

Budgetförslag för år 1961 68.790.300

Ökning 11.794.900

7 Huvudtiteln. Kommunikationsväsendet.I. Arbetsledning.Ht. I:1. Avlöningar.

Ökning 368.600 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4.

II. Vaghållningen.Ht. II:1. Underhåll av landsvägarna och bygdevägarna (f).a) Sommarunderhållet.

Ökning 4.000.000 mark. Ökningen utgör landskapets andel i underhållet av ca 100 km nytillkomna bygdevägar.

b) Vinterunderhållet.

Ökning 1.000.000 mark. Motivering som under punkt a).

c) Färjhållningen.

Anslaget föreslås oförändrat.

d) Understödjande av bilfärjetrafik Vårdö-Brändö.

Anslaget oförändrat. Landstinget har i ordinarie budgeten för innevarande år för ändamålet reserverat 7.000.000 mark. Projektet har dock tillsvidare icke kunnat realiseras. För den händelse möjligheter för färjtrafikens förverkligande yppar sig under år 1961 föreslås anslaget bibehållet.

Ht. II:2. Bidrag till kommunalvägar.a) För byggnad och förbättring (r).

Ökning 2.100.000 mark. Anslaget för kommunalvägar har i riksbudgeten ökats med 15 %. Då en allmän upprustning av vissa kommunalvägar i samband med deras övertagande till bygdevägar pågår har en motsvarande förhöjning, 1.600.000 mark, observerats. Med beaktande av att en del kommunalvägar förklarats för bygdevägar under år 1960 föreslås en ytterligare förhöjning av anslaget med 500.000 mark, för vilken del motsvarande avdrag skulle göras under moment b.

b) för underhåll (f).

Minskning 500.000 mark. Motivering under punkt a.

Ht. II:3.) Bidrag för inlösen av vägonråden (f).

Momentet och det under detsamma upptagna anslaget föreslås utgå, emedan bidrag till kommunerna för inlösen av landsvägsområden numera ej förekommer på grund av den nya väglagens bestämmelser, enligt vilka landskapet står för hela kostnaden. På grund härav föreslås, att motsvarande belopp i stället upptages under moment 10 Ht. V:1. (Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (f)).

Ordningsnumret för följande moment har ändrats.

III. Sjökommunikationerna.

III:1. För upprätthållande av trafik i skärgården (f).

Ökning 600.000 mark. Av tillägget skulle 500.000 anslås till ökade subventioner för skärgårdsflyget. Enligt av Ab Skärgårdsflyg ingivet budgetförslag för nästa år torde i subventioner för skärgårdsflygtrafiken erfordras 3.300.000 mark. Bolaget, vars egentliga verksamhet sedan det tidigare flygplanets haveri legat nere har för avsikt att från början av år 1961 fortsätta flygningarna med chartrat flygplan. Dessutom föreslås 100.000 mark för subventionering av busstrafik under trafiksvag tid till och från bryggor på fasta Åland, vilka anlöpas av mjölkbåtar.

III:3. Till anläggning och underhåll av båtbyggor (r).

Minskning 1.500.000 mark. Föreslås, enär planer på byggande av nya byggor icke förefinnes.

IV. Vägavdelningens byggnader och inventarier.

Kapitlet nytt. Kapitlet motsvarar det nuvarande momentet 4 (kostnader för underhåll av byggnader, arbetsmaskiner och inventarier samt drift av vägavdelningens verkstäder) i denna huvudtitels kapitel IV. För ernående av större överskådlighet och tydligare bokföring har landskapsstyrelsen funnit det motiverat att ombilda sagda moment till ett Vägavdelningens byggnader och inventarier benämnt särskilt kapitel IV jämte nödiga moment under 7 Ht. På grund härav föreslås det nuvarande momentet 7 Ht. IV:4 utgå.

IV:1. Underhåll av byggnader.

Anslaget oförändrat, motsvarande det för innevarande år reserverade beloppet 1.200.000 mark för byggnadernas normala underhåll.

IV:2. Underhåll av arbetsmaskiner och inventarier.

Ökning 1.000.000 mark. Anslaget inrymmer jämväl kostnaderna för drift av vägavdelningens verkstäder. För år 1960 har för ändamålet reserverats 10.000.000 mark. Under år 1961 kommer ca 100 km kommunalväg att förklaras för bygdeväg. Emedan den ökade påfrestningen av maskinparken nedför stegrade kostnader under detta moment föreslås anslaget höjt.

Ordningsnumret för ljande kapitel har ändrats.

V. Särskilda anslag.Motorfordonstrafiken.

t. V:1.

Avlöningar.Ökning 72.580 mark. Motivering som under 1 Ht. I:4.

t. V:2.

Till anskaffande av registerbrickor för motorfordon (f).Ökning 50.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Under innevarande år har intill utgången av september under momentet åtgått 133.800 mark.

t. V:4.

Till landskapsstyrelsens disposition för kommunikationsväsendet.Anslaget oförändrat. Med beaktande av att undersökningar för färjtrafikens ordnande, för vilket ändamål i budgeten för innevarande år under momentet upptagits 500.000 mark troligen kommer att företagas även under år 1961, föreslås anslaget oförändrat.

7 Huvudtitelns slutsumma:

Ordinarie budgeten för år 1960 111.243.900

Budgetförslag för år 1961 118.121.480

Ökning 6.877.580

8 Huvudtiteln. Sociala uppgifter.

Huvudtitelns rubrik ändrad.

I. Särskilda anslag för sociala ändamål.

I:2.

Olycksfallsförsäkringspremier (f).Ökning 900.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet 2.374.727 mark, medan utbetalningarna under innevarande år t.o.m. den 20 oktober belöpa sig till 2.876.312 mark. De ökade utgifterna grunda sig på förhöjda försäkringsavgifter till följd av inträffade lönestegringar.

I:3.

Hälso-, läkar- och sjukhusvård åt landskapets arbetare. (f).Ökning 330.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet 267.840 mark. Under innevarande år har t.o.m. den 20 oktober under ifrågavarande moment åtgått 553.944 mark.

I:4.

Invalidvården (f).Ökning 2.500.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet 14.113.821 mark, medan under innevarande år intill

den 20 oktober åtgått 10.800.638 mark. De stegrade utgifterna bero närmast på de höjda medicinalkostnaderna och uppgång av antalet invalider.

I:6. Understöd åt barnhem (f).

Minskning 600.000 mark. I landskapet verkar för närvarande två egentliga barnhem, nämligen Friförsamlingen Betanias barnhem i Mariehamn och Stiftelsen Hemmets barnhem i Lemland. Enligt lag erhåller barnhem i landskapsunderstöd för sina årliga utgifter per barn och dygn ett i riket fastställt belopp, som för vanligt barnhem kan utgöra högst en tredjedel av de under året före understödets beviljande utgående genomsnittliga kostnaderna per vård dag vid de barnhem, som i riket erhålla understöd. Utgående ifrån det nuvarande understödsbeloppet om 48 mark per vård dygn finner man, med beaktande av att antalet vård dygn för ovannämnda barnhem uppgå till sammanlagt c:a 12.300, motsvarande c:a 34 barn i helårsvård, att för erläggandet av ifrågavarande understöd erfordras i runt tal 600.000 mark.

Förutom de ovannämnda barnhemmen har Landskapsföreningen Folkhälsans på Åland daghem med avseende å landskapsunderstöd behandlats såsom barnhem. Emedan ifrågavarande daghem (heldagsavdelningen) likväl till sin natur till den del verksamheten berör barn i åldern mellan tre och sju år är att betrakta såsom en särskild klass i sagda landskapsförenings barnträdgård har landskapsstyrelsen, som i saken hört socialvårdsmyndigheterna i riket, funnit riktigt att under följande moment (understöd åt barnträdgårdar) upptaga nödigt anslag för erläggande av lagstadgat understöd för den del av daghemmets skäliga årsutgifter, som hänföra sig till sagda del av verksamheten.

I detta sammanhang kan framhållas, att t.ex. stadens barnträdgård med heldagsavdelning i Jakobstad även för den sist-sagda avdelningens del erhåller understöd enligt normerna för barnträdgårdar.

Den egentliga daghemsvården skulle således beröra endast barn under tre år. Enär i riket understöd icke beviljas daghem som sådana, behöver medel för understödande av denna del av ifrågavarande daghems verksamhet icke reserveras.

I:7. Understöd åt barnträdgårdar (f).

Ökning 1.300.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet 700.000 mark. Under innevarande år har t.o.m. den 20 ok-

tober åtgått 1.070.431 mark, varvid med åberopande av vad under föregående moment framhållits bör beaktas, att till Landskapsföreningen Folkhälsan under detta moment tillsvidare utgivits understöd endast för den egentliga barnträdgårdens verksamhet. Det sagda landskapsförening enligt motiveringen under föregående moment tillkommande understödet för daghemmet beräknas till 880.000 mark.

På grund av det ovarsagda föreslås momentet höjt.

I:9. Bidrag till avlönande av kommunala hemsystrar (f).

Ökning 800.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Under innevarande år har intill den 20 oktober under momentet utgått 1.843.386 mark. Hemsystrar finnes för närvarande i Mariehamn, Jomala, Föglö, Kökar och Vårdö. Kostnaden för dessa beräknas uppgå till 1.750.000 mark. Under nästa år torde ytterligare hemsystrar tillkomma.

I:10. Understöd åt Föreningen Folkhälsan på Åland r.f. för upprätthållande av mentalhygienisk byrå.

Momentet nytt. Motivering under 4 Ht. VI:13. Jämlikt stadsrådets beslut av den 10 oktober 1957 (FFS 336/57) kan åt uppfostringsrådgivningsbyrå, som äger i sagda statsrådsbeslut närmare stipulerade verksamhetsförutsättningar, beviljas bidrag med högst hälften av anstaltens skäligena verksamhetsutgifter. Med beaktande av den i riket tillsvidare tillämpade låga procentsatsen för sagda understöd föreslås ett anslag om 300.000 mark.

Ordningsnumren för följande moment har ändrats.

I:12. Understödjande av nykterhetsarbetet.

Ökning 50.000 mark. Föreslås för Ålands Nykterhetsförbunds allmänna verksamhet med beaktande av det effektiviserade ideella nykterhetsarbetet.

I:13. Bidrag åt Ålands kommunalförbund för arbetsförmedling (f).

Minskning 500.000 mark. Jämlikt landskapslagen den 20 juli 1960 om arbetsförmedling har den av kommunalförbundet upprätthållna Ålands arbetsförmedlingsbyrå benämnda arbetsförmedlingsbyrån övertagits av landskapet, varför medel för byråns fortsatta verksamhet icke längre behöver upptagas under detta moment. För slutreglering av landskapsbidraget för år 1960 föreslås dock ett anslag om 300.000 mark.

II. Ålands arbetsförmedlingsbyrå.

Kapitlet nytt. Enligt landskapslagen om arbetsförmedling av den 30 juni 1960 (23/1960), vilken lag träder i kraft den 1 januari 1961 skall arbetsförmedlingsverksamhet från sagda datum avgiftsfritt bedrivas av landskapet för att främja en så effektiv och ändamålsenlig placering av arbetskraften som möjligt och för att åstadkomma jämvikt på arbetsmarknaden. Verkställigheten av de uppgifter, vilka enligt ifrågavarande lag ankomma på landskapet, åligger Ålands arbetsförmedlingsbyrå. Enligt 19 § i sagda lag skall den Ålands arbetsförmedlingsbyrå benämnda arbetsförmedlingsbyrån fortsätta sin verksamhet såsom landskapets arbetsförmedlingsbyrå utan särskilt, av landskapsstyrelsen fattat beslut. På grund härav har landskapsstyrelsen funnit det motiverat att införa ett nytt kapitel under 8 Ht. benämnt Ålands arbetsförmedlingsbyrå. Likaså har landskapsstyrelsen funnit det befogat, att intill dess nödig omorganisation av den nuvarande arbetsförmedlingsbyrån har hunnit verkställas, vid budgeteringen följa den nuvarande organisationsformen med beaktande av de för verksamheten nödiga kostnaderna. Arbetsförmedlingsbyrån verkar för närvarande med tvenne avdelningar, en allmän avdelning, som förestås av byråföreståndaren, och en sjömansavdelning, under ledning av en avdelningsföreståndare, vardera anställda av Ålands kommunalförbund mot avtalslön. Andra anställda finnes icke. Byrån verkar i för ändamålet upphyrda lokaliteter.

II:1. Avlöningar.

Intill dess de erforderliga nya tjänsterna hunnit bliva inrättade har landskapsstyrelsen ansett det ändamålsenligt att bibehålla det nuvarande avlöningssystemet med avtalslön. Innevarande år har byråföreståndarens lön varit 43.200 mark och avdelningsföreståndarens lön 37.200 mark i månaden. Med beaktande av inträffade lönestegringar under åren 1959 och 1960 har landskapsstyrelsen funnit det skäligt att föreslå att sagda löner höjas med 6 % utgörande respektive 45.800 och 39.400 mark i månaden. Emedan inrättandet av de nya tjänsterna sannolikt kommer att innebära en ytterligare höjning av grundavlöningsbeloppen, vartill dessutom kommer kostnader för dyrortstillägg, eventuella ålderstillägg och lönejusteringar har här för erforderliga medel upptagits under moment 4 i detta kapitel.

t.II:2. Hyra för arbetsförmedlingsbyråns lokal jämte lyse och städning.
Kostnaderna för hyra, lyse och städning belöpa sig till sammanlagt 12.000 mark i månaden eller 144.000 mark i året.

t.II:3. Expensmedel.

För innevarande år har kostnaderna för kontorsmaterial, telefon och telegram samt annonser beräknats till 170.000 mark. På grund av den effektiviserade verksamheten föreslås att för ändamålet skulle reserveras tillhoppa 220.000 mark.

t.II:4. Av arbetsförmedlingsverksamhetens nyorganisation föranledda kostnader (f).

Motivering under moment I i detta kapitel. Inrättandet av de nya tjänsterna beräknas under förutsättning att antalet tjänstemän icke utökas medföra en kostnad om ca 200.000 mark. Därtill skulle ett motsvarande belopp reserveras för oförutsedda behov.

8 Huvudtitelns slutsumma:

Ordinarie budgeten för år 1960 19.325.000

Budgetförslag för år 1961 26.191.400

Ökning 6.866.400

9 Huvudtiteln. Diverse anslag.

I. Särskilda anslag.

I:2. Oförutsedda utgifter (f).

Ökning 800.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet c:a 3,7 miljoner mark. Under innevarande år har under momentet t.o.m. den 20 oktober åtgått 2.452.800 mark. Av utgifterna under momentet innevarande år utgör vikariearvodena för personalens vid Ålands centralsjukhus semester- och sjukledigheter ensamt 1.437.380 mark, medan Ålands Tuberkulosbyrås andel är 102.270 mark.

I:10. Understöd till turismens främjande.

Ökning 500.000 mark. Ålands Turistförening har tillställt landskapsstyrelsen sin budget för år 1961 jämte en skrivelse med motivering till densamma vari anhålles om ett landskapsunderstöd om sammanlagt 3.340.000 mark på grund av ökade omkostnader i samband med den kraftigt stegrade turistfrekvensen. Bland nya utgiftsposter observeras bl.a. avlöning av en konsulent med uppgift att bedriva informations- och rådgivningsverksamhet, inspektion m.m. bland utövarna av olika före-

tagsformer inom turistväsendet, en åtgärd som också påyrkats av Ålands skärgårdsnämnd. Turismen ökade under vartdera året 1959 och 1960 med drygt 50 % och totala antalet turister var sistnämnda år ca 100.000. Då Ålands Turistförenings verksamhet till betydande del består i avgiftsfri turistservice, innebär detta att kostnaderna härför stigit i samma mån som turisttrafiken ökat. Landskapsstyrelsen har i huvudsak ansett sig kunna omfatta föreningens budgetmotivering och beslutat föreslå en förhöjning av anslaget till 2.250.000 mark.

I:11. Av naturskyddsåtgärder föranledda utgifter (f).

Ökning 200.000 mark. Landskapsstyrelsen beslöt den 21 april 1960 tillsätta ett särskilt rådgivande organ, en naturskyddsnämnd, med uppgift att närmare utreda och bereda alla ärenden, som angå landskapets naturskyddsområden. För täckande av utgifterna för nämndens verksamhet och vidtagande av naturskyddsåtgärder föreslås anslaget höjt.

I:14. För utbildning av polismän(f).

Ökning 50.000 mark. Föreslås för en planerad grundkurs för polismän.

I:20. Brandstodso premier (f).

Ökning 125.000 mark. Det tidigare anslaget synes vara otillräckligt. Enligt bokslutet för år 1959 åtgick under momentet 444.416 mark. Under innevarande år har t.o.m. den 20 oktober åtgått 496.439 mark.

I:24. För planläggning av sjömanhsskolan (f).

Momentet nytt. För utredning av den planerade sjömansskolans slutliga placering och organisationsform, anskaffning av nödiga skissritningar och preliminära kostnadskalkyler för olika alternativ m.m. föreslås ett anslag om 2 miljoner mark. Landskapsstyrelsen kommer att tillsätta en särskild kommitté för att närmare utreda och bearbeta ärendet.

9 Huvudtitelns slutsumma:

Ordinarie budgeten för år 1960 60.040.000

Budgetförslag för år 1961 62.715.000

Ökning 2.675.000

10 Huvudtiteln. Investeringsutgifter.I. Landskapsstyrelsen.

- Ht.I:1. Anskaffning av inventarier. (Tidigare reservationsanslag).
Anslaget oförändrat. Anslaget är avsett för det ordinära behovet av nya inventarier. Sålunda har under innevarande år t.o.m. den 26 oktober under momentet åtgått 506.944 mark.

II. Hälso- och sjukvården.

- Ht.II:1. Ålands centralsjukhus för anskaffning av inventarier och instrument.
Ökning 2.550.000 mark. Tillägget grundar sig närmast på behovet av en ny ångmangel till sjukhusets tvättinrättning för gemensamt bruk med Ålands centralsanatorium. Kostnaderna för densamma beräknas uppgå till ca 3 miljoner mark, varav sjukhusets andel skulle utgöra 2,1 miljoner och sanatoriets andel 900.000 mark. Den tvåvalsade mangel, som anskaffades i samband med byggandet av tvättinrättningen år 1950, har aldrig visat sig vara fullt tillfredsställande. Den ursprungliga avsikten var att anskaffa en mangel med tre valsar, men på grund av då rådande leveranssvårigheter kunde endast den mindre mangeln, vilken senare visat sig vara behäftad med materialfel, erhållas. Upprepade gånger har den nuvarande mangeln underkastats reparation med besvärliga stagnationer i arbetet som följt. Den nuvarande mangels låga arbetskapacitet har medfört att två eller tre tvätterskor måste tillbringa alltför lång tid vid mangeln. Med beaktande av den hårda belastning som åvilar tvättinrättningen, och då en utökning av personalen icke kan anses önskvärd, skulle anskaffandet av en större och effektivare mangel i hög grad underlätta arbetet.
- Därtill föreslås att nödiga medel skulle anvisas för anskaffande av en frysbox på 220 liter till en totalkostnad av 150.000 mark. Även denna skulle vara gemensam för sjukhuset och sanatoriet. Av kostnaden skulle 105.000 mark fördelas på sjukhuset och 45.000 mark på sanatoriet. Det egentliga förrådet av djupfryssta varor skulle fortsättningsvis uppbevaras på annat håll, medan ett mindre parti skulle uppbevaras i frysboxen. På detta sätt skulle kökspersonalen alltid ha tillgång på djupfryssta varor och kunde allehanda rester av öppnade förpackningar lättare uppbevaras.

Det resterande anslaget är avsett till komplettering och

förnyelse av erforderliga läkarapparater och instrument samt inventarier till de olika avdelningarna vid sjukhuset.

II:2. Ålands centralsjukhus för permanentbeläggning av parkeringsplats och gångar samt för anskaffande av reservmatarkabel till transformator.

Anslag 1.720.000 mark. De planerliga permanentningsarbetena på sjukhusområdet har i det närmaste kunnat slutföras innevarande år. För nästa år återstår dock permanentning av platsen för cyklar samt den nydragna vägen till de nya läkarbostäderna. Kostnaden härför beräknas till ca 100.000 mark.

För anläggande av reservmatarkabel till sjukhusets transformator föreslås reserverat 1.620.000 mark. Ifrågavarande kabel är nödvändig för betryggandet av tillgången på elektrisk ström. I detta nu levereras strömmen till sjukhuset från den el-linje, som går ut till landsbygden, väster om detsamma. Uppstår fel på denna linje, är elektricitetsverket tvunget att bryta strömmen till sjukhuset. Detsamma är förhållandet då regelbundna underhållsarbeten utföres på linjen. Årligen kan man räkna med att i medeltal 8-10 strömavbrott av olika orsaker uppstår på sjukhusets el-försörjning. Genom anbringande av en reservmatarkabel till el-linjen för Klinten skulle sjukhuset komma att erhålla ström från två särskilda uttag i kraftverket. Sålunda vore sjukhusets el-försörjning tryggad vid strömavbrott på någondera linjen. De olägenheter ett strömavbrott medför för sjukhusets verksamhet torde vara så uppenbara, att de icke behöva närmare omordas.

II:3. Ålands centralsjukhus för avlopps- och vattenledning.

Minskning 6.500.000 mark. Ett anslag om 1 miljon mark föreslås reserverat för den händelse att de planerade avlopps- och vattenledningsarbetena icke kunna slutföras under innevarande år.

II:4. Ålands centralsanatorium för anskaffning av inventarier och instrument.

Ökning 3.550.000 mark. Se motivering under moment 1 i detta kapitel.

Dessutom föreslås ett anslag om 2,5 miljoner mark för anskaffande av en skärmbildsapparat. Enligt Medicinalstyrelsens bestämmelse bör en thoraxbild numera bifogas läkarintyg för sjömän. Jämväl bör en dylik bild tagas vid utfärdandet av andra tuberkulosintyg. Med den apparat som sanatoriet för

närvarande förfogar över måste vid thoraxfotografering en film av 35 x 35 centimeters storlek användas. En sådan film kostar 214 mark, medan en skärmfilmsbild av format 10 x 10 centimeter kostar 36 mark. Genom anskaffning av en dylik apparat, vilken även komme i användning i såväl det övriga sanatoriearbetet som i Ålands tuberkulosbyrås arbete, skulle således en betydande inbesparing göras i sanatoriets driftskostnader.

II:5. Kostnader för landskapets platsandelar i Grelsby sjukhus. Momentets rubrik ändrad.

Minskning 400.000 mark. Av kommunerna och landskapet har för finansieringen av sjukhusets om- och tillbyggnad innevarande år uppburits 200.000 mark per platsandel, vilket innebär att landskapet för sina 7 platser erlagt 1.400.000 mark. För undvikande av större låntagning uppbäres under nästa år 300.000 mark per platsandel. Kostnaden härför utgör således 2.100.000 mark.

II:6. Kumlinge sjukstuga för anskaffning av bykmaskin.

Anslaget nytt. För anskaffning av erforderlig bykmaskin till Kumlinge sjukstuga föreslås ett anslag om 60.000 mark.

III. Undervisnings- och bildningsväsendet.

III:1. Ålands lyceum för anskaffning av inventarier.

Minskning 350.000 mark. För ordinära kompletteringar och förnyelser föreslås 200.000 mark. Sålunda erfordras bl.a. en ny räknemaskin till en kostnad av ca 40.000 mark. På grund av skolans om- och tillbyggnad föreslås dessutom för oförutsedda behov reserverat 200.000 mark.

III:2. Ålands yrkesskola för anskaffning av inventarier (r).

Minskning 20.800 mark. Anslaget om 299.500 mark är avsett för särskilda inventarier till skolans olika avdelningar i enlighet med ingiven specificerad förteckning. Bl.a. erfordras till kansliet en fotostatkopieringsapparat till en kostnad av 78.000 mark och till sömnadsavdelningen en pressmaskin till ett pris av 71.500 mark. Dessutom har från skolans sida föreslagits ett belopp om 143.300 mark för anskaffning av inventarier till ett rektorskansli och arkivrum, men enär landskapsstyrelsen, såsom i motiveringen under moment 5 Ht. IV:1 har framhållits, för närvarande anser att inrättandet av ett dylikt kansli och arkivrum kan anstå, har anslaget utelämnats.

III:3. Ålands yrkesskola för anskaffning av maskiner (r).

Minskning 1.976.000. Av anslaget 1.550.000 mark föreslås 1.500.000 mark för anskaffande av en revolversvarv till skolans maskinavdelning. Revolver svarven är en ren produktionsmaskin och skulle ändamålet med densamma vara att bi-bringarna eleverna erforderlig kunskap om den industriella verksamheten. Ett arbete som i en vanlig svarv tager 30 minuter, kan i revolver svarven utföras på högst 30 sekunder. Sedan svarvprogrammet hunnit fullt utvecklas, skulle detsamma vid behov möjliggöra utbildandet av t.ex. enbart svarvare och grundskolning av en eller flere revolver svarvare. Grunden för all industrialisering är att tillgång finnes på såväl vanliga metallarbetare och specialister. Till skolans elektrikeravdelning skulle anskaffas begagnade elmaskiner och apparater till en sammanlagd kostnad om 50.000 mark. Från skolans sida har ytterligare föreslagits ett belopp om 1 miljon mark för anskaffande av en vanlig svarv, som tillika skulle vara den första i en serie på fem dylika svarvar. Landskapsstyrelsen, som avhört skolans ledning, har, med beaktande av det nuvarande behovet och det förestående skolbygget, likväl ansett, att anskaffningen av denna svarv tillsvidare kan anstå.

III:4. Ålands sjöfartsläroverk för särskilda investeringar.

Ökning 45.000 mark. Anslaget är avsett att användas till anskaffande av särskilda inventarier till den maskintekniska avdelningens materialrum till ett belopp av 105.000 mark samt förlängning av lärarpodiet i ett klassrum till en kostnad av 15.000 mark.

III:5. Ålands kvinnliga hemslöjdsskola för anskaffning av inventarier.

Minskning 110.000 mark. Anslaget 60.000 mark föreslås för anskaffande av en vävstol, kostnad ca 23.000 mark samt 14 stolar till köket, vilket innebär en utgift om 29.400 mark.

III:6. Ålands kvinnliga hemslöjdsskola för installation av centralvärme.

Anslaget nytt. Anslaget 400.000 mark är avsett för installation av centralvärme i skolans mindre byggnad, inrymmande vävsal, badstuga och färgeri. Arbetet går ut på erforderlig rördragning från den egentliga skolbyggnadens värmepanna till den mindre byggnaden samt montering av radiatorer. Den ifrå-

gavarande byggnaden har alltid varit kall och fuktig. Därtill är bl.a. vävsalens kakelugn i så dåligt skick, att den annars helt hade bort muras om.

III:7. Ålands lantmannaskola för omläggning av gårdsplan och inköp av motordriven gräsklippare.

Anslag 145.000 mark. För de avslutande omlägningsarbetena på skolans gårdsplan föreslås 100.000 mark. Det anslag som för ändamålet upptagits i budgeten för innevarande år täcker även kostnaden för de avslutande arbetena, men enär det, närmast beroende på den regniga sommaren, förefaller osäkert om arbetena skall kunna slutföras under höstens lopp, föreligger risk för att det nuvarande anslaget icke kan utnyttjas. För de nyanlagda gräsmattornas vård erfordras en motordriven gräsklippare till en kostnad av 45.000 mark.

III:8. Skollägenheten på Jomala gård för dräneringsarbeten och inköp av särskilda maskiner.

Anslag 880.000 mark. Avsikten är att fortsätta dräneringsarbetena i Näset planenligt. År 1961 planeras täckdikning av ca 2,7 ha till en beräknad kostnad av 400.000 mark.

Beträffande de maskinella nyanskaffningarna föreslås 410.000 mark för anskaffande av en J.F slätterhack jämte tillhörande lantbruksvagn. Avsikten med dessa maskiner är att helmekanisera vallskörden. Slätterhacken kan vidare användas för bärgning av halm samt för halvblastning av sockerbeter. Lantbruksvagnen kan förutom användning som självlassande vagn för grönfoder, hö, halm, och dylikt även användas som stallgödselspridare. Ehuru anskaffande av slätterhacken icke innebär en rationalisering av skollägenhetens drift, emedan den samma är för liten för maskinens kapacitet, torde investeringen dock vara motiverad, då det står utom varje tvivel att slätterhacken kommer att bli en vanlig maskin även inom åländskt jordbruk. På denna grund är det av vikt, att slätterhacken kan användas som demonstrationsmaterial i samband med undervisningen i lantbruksmaskinlära. För undervisningsändamål och underlättande av skogsavverkningen på skollägenheten föreslås därtill ett belopp om 70.000 mark för inköp av motorsåg.

II:9. Till landskapsstyrelsens disposition för anskaffning av inventarier till sjömansskolan (f).

Momentet nytt. För anskaffning av nödiga inventarier, maskiner och undervisningsmaterial till den planerade sjömansskolan föreslås ett anslag om 3 miljoner mark.

IV. Näringarnas främjande.

st.IV:1. Anskaffning av maskiner för jordförbättringsarbeten. (tidigare reservationsanslag) Ökning 4.500.000 mark. Lantbruksavdelningen har för avsikt att under år 1961 anskaffa en ny grävmaskin samt samtidigt försälja avdelningens nuvarande två maskiner. Denna nyan-skaffning belöper sig till ca 5 miljoner mark.

st.IV:2. Anskaffning av fiskefyrar. Minskning 200.000 mark. Under år 1960 kunde endast en av de planerade fyrarna uppsättas i Brändö norra skärgård, varför anslag för en fyr erfordras. Emedan ljusstarkare fyrar behöves i yttersta havsbandet stiger kostnaderna för en komplett fyr till föreslaget belopp 800.000 mark.

st.IV:3. Anskaffning av skogsutrustad hjultraktor.

Momentet nytt. Antalet hästar på Åland har nedgått katastrofalt. Minskningen under de 9 senaste åren utgör c:a 46 %. En hjultraktor med modern utrustning kan på de flesta ställen ersätta hästen. Med en mans betjäning av traktorn blir det dessutom billigare, men det fordras utbildning och vana samt en skild avverkningsmetod då man driver ut virket med traktor.

Ovan kostnadsberäknade traktor skulle användas för instruktions- och demonstrationsändamål, men samtidigt för drivning av virke ur landskapets skogar. För det arbete, som utföres i landskapets enskilda skogar skall vederbörande inkomst-moment (3 A I:23) i ordinarie inkomst- och utgiftsstaten gottskrivas.

V. Kommunikationsväsendet.

st.V:1. Vägbyggnads- och vägförbättringsarbeten (r).

Ökning 2.000.000 mark. Motivering under 7 Ht. II:3. Anslaget föreslås att fördelas på följande sätt: Pågående arbeten.

a) För fortsättande av förbättringsarbetena på landsvägen mellan Haraldsby och Stenbrobacke föreslås 8 miljoner mark. Enligt förhandskalkyl borde för år 1962 beviljas 6 miljoner mark för arbetets slutförande.

b) För byggande av landsväg till Vargskären i Föglö före-

slås 10 miljoner mark, varigenom 24 miljoner av det till 26 miljoner uppgående kostnadsförslaget skulle ha beviljats.

c) För fortsättande av förbättringsarbetena på landsvägen till Lemland, denna gång mellan Söderby folkskola och Lemlands prästgård, 2.300 meter, föreslås 10 miljoner.

d) För förbättring och uträtning av landsvägen Godby-Brustabacke föreslås 8 miljoner mark. För år 1960 hade beviljats 4 miljoner mark av byggnadskostnaderna, vilka för denna 9 km långa förbättring kalkylerats till 30 miljoner mark.

e) Ytbehandlingar: 2.300 meter av den ombyggda landsvägen mellan Söderby folkskola och Lemlands prästgård samt 3.500 meter av den ombyggda delen av vägen mellan Godby och Brustabacke eller sammanlagt 34.000 m^2 à 250 mk/m^2 eller sammanlagt 8,5 miljoner mark.

Nya arbeten.

f) För uträtning av landsvägen i Vårdö mellan Vargata och kyrkan på en sträcka av 500 m föreslås 2 miljoner mark. Sikten är här synnerligen begränsad varför en förbättring med hänsyn till den väntade ökningen i biltrafiken genom tillkomsten av en färja, eventuellt två färjor, ter sig nödvändig.

Övriga arbeten.

g) För reservarbeten 4 miljoner mark.

h) För byggande och förbättring av bygdevägar 5 miljoner mark.

i) För inlösen av vägområden 2 miljoner mark, samt

j) Till landskapsstyrelsens disposition 4,5 miljoner mark.

Om av en eller annan orsak besparingar skulle uppstå beträffande ovanstående undermoment, föreslås att dessa vid behov skulle få användas som komplettering till övriga föreslagna arbeten.

.V:2.

Anskaffning av vägmaskiner (r).

Ökning 700.000 mark. För ersättande av en utsliten väghyvel och -schaktbladstraktor jämte vissa andra smärre vägmaskiner föreslås ett anslag om 7,2 miljoner mark.

.V:4.

Lager och garagebyggnader (r).

Momentet nytt. I 1959 års budget upptogs 2 miljoner mark

för uppförande av en garage- och lagerbyggnad. Under sagda år kunde dock endast mindre planeringsarbeten utföras till en kostnad av 315.231 mark. Emedan ifrågavarande anslag icke utgjorde ett reservationsanslag uppstod likväl icke någon besparing, varför utgiften nu måste budgeteras ånyo. Dessutom borde byggnaden göras större än den ursprungligen planerade på grund av nytillkomna fordon samt dessutom uppvärmbar. Kostnaderna för en sådan byggnad med dimensionerna 11,5 x 19 meter jämte erforderlig tomt beräknas uppgå till 5,5 miljoner mark.

Ht. V:5. Anskaffning av radiotelefoniutrustning till vägavdelningens bilar.

Momentet nytt. Emedan polisinrättningen i Mariehamn på grund av den förestående inkorporeringen, varigenom stadens markareal ökas med ca 200 procent och befolkningen med ca 50 procent, är i behov av en tjänstebil jämte erforderlig telefoniutrustning har landskapsstyrelsen funnit det motiverat att föreslå att jämväl vägavdelningens bilar skulle förses med telefoni. Sålunda kunde den erforderliga radioanläggningen (avsändarstationen) utnyttjas även av vägavdelningen. Anläggningens skötsel skulle handhavas av polisdejouren och således icke förorsaka merkostnader. Betydelsen av radiotelefoni i ifrågavarande fall är uppenbar. Under snöstormar och vid plötsligt inträffande ishalka på vägarna är det med hänsyn till såväl obehindrad som riskfri trafik av betydelse, att i aktion varande plog- och sandningsbilar kunna dirigeras till platser där behovet är störst. Såväl i riket som i Sverige äro vägväsendets bilar i ovensagda avseende utrustade med telefoni. Kostnaden för en radioanläggning med en teoretisk aktionsradie om 25 km, vilken enligt expertisen i landskapet kan utsträckas till 130 km utgör ca 500.000 mark, varav vägavdelningens andel skulle utgöra hälften eller ca 250.000 mark. Dessutom skulle radiotelefoniutrustning för två kombinerade plog- och sandbilar samt en tjänstebil erfordras. Detta skulle innebära en utgift om ca 200.000 mark per bil eller sålunda sammanlagt 600.000 mark.

VI. Polisinrättningen i Mariehamn.

Kapitlet nytt.

Ht. VI:1. Anskaffning av tjänstebil jämte telefoniutrustning.

Såsom av motiveringen under föregående moment redan framgått måste anskaffande av tjänstebil jämte nödig telefoniutrustning för polisinrättningen i Mariehamn anses påkallad. Avsaknaden av tjänstebil, lämpad för patrulltjänstgöring och forslande av fyllerister, har länge varit kännbar. Den förhyrda jeep. som polisinrättningen förfogade över sistlidna sommar, visade sig ha stor inverkan på polisens effektivitet. Isynnerhet de ur ordningssynpunkt ömtåliga camping- och motsvarande områdena kunde behärskas bättre än tidigare. År 1959 förbrukade polisinrättningen 84.320 mark för forslande av fyllerister, medan utgifterna för föregående sommar voro betydligt större med påföljd att de för ändamålet anvisade medlen blevo otillräckliga. För ett effektivt utnyttjande av en polisbil är radiotelefoniutrustning oundgänglig. Sålunda kan vid alarmtillbud patrullbilen snabbt dirigeras till platsen. Redan medvetandet om förefintligheten av en telefoniutrustad polisbil har en avskräckande inverkan på oroliga element. Enligt motiveringen under föregående moment skulle polisinrättningens andel av kostnaden för radioanläggning utgöra ca 250.000 mark samt telefoniutrustningen 200.000 mark. Utgiften för tjänstebil beräknas till ca 710.000 mark.

10 Huvudtitelns slutsumma:

Ordinarie budgeten för år 1960 89.011.300

Budgetförslag för år 1961 105.119.500

Ökning 16.108.200

11 Huvudtiteln. Understödslån.

I. Näringarnas främjande.

Jordbruket och dess binäringar samt kolonisations-
verksamheten.

.I:5. Jorddispositionsloan (r).

Ökning 15.000.000 mark. Den föreslagna förhöjningen är beräknad enligt förefintligt behov. Under innevarande år har intill utgången av oktober beviljats 105 lån om tillhoppa 49.735.000 mark. Av de inlämnade låneansökningarna hade endast $2\frac{1}{2}$ grupper behandlats, medan $1\frac{1}{2}$ grupp återstod. Behandlingen av de återstående låneansökningarna förutsätter att härför nödiga medel upptagas i andra tilläggsbudgeten för innevarande år. Lånen har beviljats med iakttagande av de i riket gällande procentsatserna och maximibeloppen och

har i det stora flertalet fall avsevärda nedskärningar gjorts.

Enligt dispositionsplanen för kolonisationsfondens i riket medel för år 1960 beräknades de tillgängliga medlen till 8,5 miljarder mark. Överföringen enligt budgeten omfattade 5,5 miljarder mark samt räntor, amorteringar och övriga inkomster utgjorde 3 miljarder mark. Enligt riksbudgetförslaget för 1961 föreslås en överföring till kolonisationsfonden om 5,7 miljarder mark och då amorterings- och räntekostnader även måste öka bör åtminstone samma belopp stå till kolonisationsfondens disposition för år 1961.

På grund av det ovan sagda föreslås anslaget höjt.

St. I:7. Löseskillingar på legoområden (f).

Momentet nytt. För köpe- och löseskillingar samt ersättningar, vilka enligt landskapslagen om inlösen av vissa legoområden i landskommunerna (28/59) skola av landskapet erläggas föreslås 2 miljoner mark. I riksbudgetförslaget för år 1961 har för motsvarande ändamål under moment 19-II-15 upptagits 100 miljoner mark.

Fisket.

St. I:8. Lån för främjande av fiskhushållningen (r).

Ökning 1.000.000 mark. Med beaktande av det planerade stora fiskfryseriet i Mariehamns stad och för fortsatt stödjande av företag inom fiskförädlings- och fiskhandelsbranschen med lån föreslås ett anslag om 5 miljoner mark.

III. Särskilda anslag.

St. III:1. Bostadslån (r).

Ökning 1.000.000 mark. Enligt landskapslagen om bostadsproduktion (6/60) skall i landskapets inkomst och utgiftsstat för åren 1960-63 upptagas reservationsanslag som till proportion och behovet av ökade bostäder motsvara för samma ändamål i riket beviljade anslag. Med beaktande av inträffad stegring i byggnads^{-kostnads-}nivån och enär kostnadsindex till följd av stegrade arbetslöner detta år ytterligare kan stiga har i riksbudgeten för år 1961 föreslagits ett tillägg av 200 miljoner mark under motsvarande moment. På grund härav föreslås anslaget höjt med 1 miljon mark.

III:3. Amorteringslån för turismens främjande.

Ökning 1.000.000 mark. På grund av den starkt stegrade turisttrafiken och det därav uppkomna behovet av nya pensionat och

turiststugor föreslås anslaget höjt.

- III:4. Amorteringslån för uppförande av kommunala vårdanstalter (r).
Anslaget oförändrat. I enlighet med av landskapsstyrelsen framställt förslag om beviljande av ett lån om 40 miljoner åt Ålands kommunalförbund för åldringsvård för uppförande av ett nytt ålderdomshem i Jomala kommun, kallat De Gamlas Hem, upptogs i inkomst- och utgiftsstaten för år 1958 och 1959 ett anslag om 20 miljoner mark vardera för sagda ändamål. Till följd av uppkommen försening med byggnadsarbetenas påbörjande kunde dessa lånemedel dock icke utgivas åt kommunalförbundet. Det för år 1958 reserverade anslaget indrogs såsom icke utnyttjat år 1959, medan det i 1959 års inkomst- och utgiftsstat observerade anslaget åter utgavs åt Mariehamns stad för uppförande av ett nytt åldrings- och pensionärshem i Mariehamn. I inkomst- och utgiftsstaten för år 1960 slutligen hade för kommunalförbundets numera påbörjade bygge ånyo reserverats 20 miljoner mark, vilket belopp sedermera även beviljats kommunalförbundet och varav t.o.m. den 26 oktober 15 miljoner mark utbetalats.

På grund av det ovan sagda, och då kommunalförbundet i ny låneansökan påvisat behovet av ytterligare lån, föreslås att kommunalförbundet skulle på i övrigt samma villkor som tidigare beviljas ett tilläggsloan om 20 miljoner mark.

- III:5. Amorteringslån åt Mariehamns stad för utbyggnad av hamnanläggningar.

I första tilläggsbudgeten för år 1960 upptogs ett 7.000.000 mark stort lån åt Mariehamns stad, avsett för en utbyggnad av den s.k. djupvattenskajen i Västerhamn för tillgodoseende av det ökade behovet av speciella hamnanläggningar på grund av den utvidgade trafiken med bilfärjor. Arbetet skulle utföras i tvenne etapper, varav den första skulle slutföras under år 1961. Kostnaderna för den första utbyggnads-etappen hade approximativt beräknats till 22,6 miljoner mark och hade staden ansett det önskvärt, att halva kostnaden skulle täckas med landskapslån. Landskapsstyrelsen hade dock med beaktande av den förefintliga kostnadsutredningen icke ansett det befogat att räkna med större totalkostnader än ca 15 miljoner mark. Efter det kostnaderna mera exakt hade beräknats förutsatte landskapsstyrelsen möjligheten av ett tilläggsloan. Staden har sedermera inkommit med en specificerad

kostnadskalkyl för sagda etapp uppgående till 24.178.000 mark, varför föreslås att Mariehamns stad skulle på i övrigt samma villkor som tidigare beviljas ett tilläggslån om 5,2 miljoner mark.

III:6. Amorteringslån för tryggnad av sysselsättningen.

I första tilläggsbudgeten för år 1960 observerades ett anslag om 15 miljoner mark för sagda ändamål. Beloppet har sedermera utgivits åt Klintens Trä Ab och Ab Avatex sålunda, att det förstnämnda bolaget erhållit ett lån på 2 miljoner mark och det senare ett på 13 miljoner mark för uppförande av fabriksanläggning i Hammarlands kommun.

Ehuru någon större arbetslöshet icke förekommer inom landskapet, närmast beroende på utflyttning till Sverige, vore det dock av yttersta vikt, att genom uppmuntrande av industrialiseringen av landsbygden i landskapet bereda den hemmavarande befolkningen skäligen utkomstmöjligheter, varigenom den osunda flyttningsrörelsen även kunde motverkas. För motsvarande ändamål har i riksbudgetförslaget för år 1961 upptagits 1,3 miljarder mark. På grund av det ovan sagda föreslås ett anslag om 10 miljoner mark.

11 Huvudtitelns slutsumma:

Ordinarie budgeten för år 1960	156.500.000
Budgetförslag för år 1961	191.700.000
Ökning	35.200.000

12 Huvudtiteln. Finansieringsutgifter.

I. Avräknings- och ränteutgifter.

I:1. Vid avräkning återgående utjämningsförskott (f).

Momentet nytt. Dylika återbetalningar ha hittills bokförts på 5 Avd. I:1 såsom avdrag på de erhållna förskotten för skattefinansiell utjämning. Mera klarfattligt och bokföringstekniskt riktigare är dock att hålla isär anslag, som lyftas för ett finansår, och sådana, som återbetalas för ett annat. Utjämningsförskottet för år 1959 beräknas medföra en återbetalning av drygt 100 miljoner mark.

Ordningsnumren för följande moment har ändrats.

12 Huvudtitelns slutsumma:

Ordinarie budgeten för år 1960	503.000
Budgetförslag för år 1961	100.503.000
Ökning	100.000.000.

Mnl. 17/11 1960 Kl. 14 00
av V. Arnildson.

306

Till Ålands landsting.

Tandvården i skärgården och den avlägsnare landsbygden är i hög grad efterbliven, ett sakförhållande som är beroende av många faktorer, av vilka den icke minst viktiga består i de stora ekonomiska utlägg, som upprepade tandläkarbesök medför för innevånarna i dessa trakter. En utväg att i viss mån avhjälpa dessa missförhållanden kunde finnas i rest personer, som en längre tid vårdas i landskapets sjukvårdsanstalt, i dessa kunde erhålla tandläkarbehandling. Detta önskemål har upprepade gånger framförts av patienter och det synes oss som om saken kunde oordnas genom anskaffning av fast tandläkarutrustning till lämplig lokal i sjukhuskomplexet. För handhavandet av själva tandvården kunde en lämpligen avtal träffas med någon eller några av de på orten verkande tandläkarna.

En tandläkarapparat av allmänt använd typ i kommunernas tandvårdscentraler betingar ett pris av 550.000 - 600.000 mark, vari även ingår apparaturens uppsättning. Övrig kompletterande uppsättning torde kunna beräknas draga en kostnad av 100.000 mark.

Med hänsyn till det ovan anförda få vi vördsamt föreslå att

Landstinget ville besluta att i budgeten för år 1961 under 10 HT.II. upptaga ett anslag om 700.000 mark för anskaffande av en tandläkarapparat jämte därtill hörande utrustning till Ålands Centralsjukhus.

Mariehamn den 16 november 1960.

.....
Einar Nordström

.....
Einar Nordström

706 Bertil Söderlund

Edv. Ötting[?]

Viktas Annan

Till Ålands Landsting.

För några år sedan övertog landskapet vägen ner ~~XX~~ till Ängösund i Lumparland. Vägen betjänar förutom skärgårdens mjölktransport trafiken från Ängö, Bussö och Bergö byar. Senaste år förenades de båda förstnämnda byarna genom ett bankbygge över det skiljande sundet. Samtidigt färdigbyggdes en kommunalväg, som från Bussö by går över Ängö fram till Ängösund.

Kunde luckan mellan ~~XX~~ vägarnas ändpunkter på ömse sidor om sundet täppas till, betydde detta, att två byar anknöts till fasta Ålands vägnät. Detta kan enligt vårt förmenande ske genom att en färja för ändamålet anskaffas. På grund av sundets bredd (264^m) och djup (18m) är ett bankbygge i detta sammanhang otänkbart.

En järnfärja av 3 mm:s plåt, 10 meter lång och 4,5 meter bred, skulle motsvara behovet. Den fick en bärförmåga av 7 ton och möjliggjorde direkt-transport med lastbil av pappersved och andra skogs- och jordbruksprodukter, som de båda öarna tillsaluför. Inkl. motor- och roderutrustning samt klaffar för landfästen skulle en sådan frigående färja betinga sig ett pris av 1.600.000 mark. Enbart färjan beräknas kosta 900.000 mark.

Vintertid bor på Ängö och Bussö ett tjugutal personer, på Bergö omkring 15. Folkmängden flerdubblas under somrarna, men är ändå så liten, att man knappast med nugällande bestämmelser kunde ansluta en dylik färja på vederbörligt sätt till vägnätet med anställd förare. Meningen är att intressenterna själva skulle handha skötseln av

an. Framdeles kan det måhända bli möjligt att anställa förare, vari-
 en färjan på ett effektivare sätt kan gagna den allmänna trafiken.
 Då landsting^ket städse visat god vilja att hjälpa befolkningen ~~na~~ i
 erade skärgårdsbyar, vågar undertecknade vördsamt anhålla,

att landstinget i landskapets ordinarie budget
 för 1961 ville ^{införa} ~~observera~~ ett belopp om 950.000
 mark som bidrag åt intressenterna för anskaffar-
 fande av en färja för trafiken över Ängösund.

Mariehamn, den 17 november 1960.

Erol Keskitalo *E. J. J. J. J.*
Bertil Söderlund *Carl von der*

Till Ålands landsting

Efter de av landskapets vägvärdning och olika riksmyndigheter genomförda undersökningarna står det numera klart för alla, att Långnäs udde i Lumparland på grund av sitt läge och sina hamnmöjligheter utgör den utan jämförelse bästa anföringsplatsen för de bilfärjer, som i framtiden skall ombesörja fasta lands trafik österut. Sedan också olika rederiföretag enstämmigt uttalat sig för behovet av en anföringsbrygga vid Långnäs, måste man anse, att diskussionen för och emot Långnäs numera bör kunna avslutas. Det gäller att fortast möjligt få en anföringskaj byggd på platsen och en tidsenlig landsväg dragen ut till den. Ingen annan än landskapet är skickad att verkställa detta.

En oundviklig åtgärd för genomförandet av ifrågavarande byggnadsprogram är, att landskapet förvärvar erforderliga markutrymmen på udden, antingen genom köp av markägarna eller genom expropriation. Ett möjligast snabbt övertagande av nämnda jordenråden kan gott ske innan landskapsmyndigheterna har fattat definitivt beslut om, huru hamnen skall utbyggas och disponeras. Jordförvärv på udden ger även, enligt vårt förmenande, landskapets myndigheter större möjligheter att ordna trafiken på Långnäs på ett sätt, som till fullo beaktar den befästa Ålandska befälkningens ekonomiska fördelar.

Då det är bekant, att markförvärv gjorts på Långnäs och nya jordförsäljningar planeras, allt med olika syften för hamnens utnyttjande, anser vi undertecknade det vara nödvändigt, att erforderliga områden för brygga, upplags- och parkeringsplatser samt väg skyndsamt säkras för allmänt behov. Vi föreslår därför, att landstinget

mätte giva landskapsstyrelsen i uppdrag att förvärva för bilfärjetrafiken österut erforderliga land- och vattenområden i Långnäs i Lumparland och

observerar ett belopp på 5 miljoner mark i inkomst- och utgiftsstaten för 1961 för inlösen av evannämnda områden.

Mariehamn den 17 november 1960

P. Eklöv

Sten Mattsson Eliel Persson

Till Ålands landsting

Sedan en tid har inom åländska kretsar uppstått tanken på att ge ett värdigt minnesmärke hedra Frans Petter von Knorrings gärning och påminna om hans släktled och densamma. Vid årets bodedag refererade undertecknad Lennart Jansson frågan och bodedagsdeltagarna uttalade sig praktiskt taget enhälligt för att ett dylikt minnesmärke borde fås till stånd. För att föra frågan vidare och möjliggöra i hemmet tillsattes en kommitté under ordförandeskap av vicelanträdet Jöns Jansson. Denna kommitté har vid överläggningar kommit till uppfattningen, att ett ifrågavarande minnesmärke bör uppställas på planen framför Finströms kyrka och bestå av en staty i brons av von Knorrings. Den åländske konstnären Håkan Bends i Stockholm har uppgjort preliminära utkast i pennteckning till monumentets utformning, men har inte ännu velat binda sig för ett förslag innan han blivit i tillfälle att studera modeller av förslagen i lera. Kostnaderna har preliminärt uppskattats till 2 miljoner mark.

Här är inte platsen att beskriva von Knorrings insats i vårt samhälle, men en del huvudpunkter må dock framhållas. Han var den förste, som offentlig påvisade behovet av att en stad anlades på Åland och han anvisade genast den ifrågavarande platsen invid Sviiby vikens utomordentliga hamn. Trettio år senare kunde han glädja sig åt att se sitt förslag i alla förverkligat i form av staden Mariehamn. Han inrättade på 1840- och 1850-talen i Godby folkskolor, som i fråga om undervisningsmetoder stod avsevärt före sin tid och blev härigenom en banbrytare inblott på Åland för den allmänna folkskoleundervisningen. Ålands första navigationshögskola, grundlagd i Godby, är hans verk. Han var med om att starta Ålands Sparbank. Och på hans initiativ införskrevs fiskare från Gotland för att lära ålänningarna drivfiskets konst. Och sist men icke minst drev han med en rastlös energi på, att bönderna skulle skaffa sig bättre jordbruksredskap och odla växter, som med större framgång kunde odlas på Åland än i riket. von Knorrings var sålunda en i ertids sannaste mening en mångsidig ledargestalt, som därtill utförde sin vägröjningsplan utan tanke på ekonomisk vinning av helhjärtad idealitet.

Finansieringen av den staty i brons, som den av Ålands lantmannallén tillsatta kommitté hoppas skall kunna komma till stånd, är ännu att ske

genom en hela landskapet omfattande insamling, från dörr till dörr, men kon-
räknar självfallet även med kraftigt ekonomiskt bistånd från landskapsmyndig-
nas, stadens och landskommunernas sida. Alla bör ha rätt och skyldighet att va-
med och hylla von Knerrings förebildliga medbergargärning till förmån för den
ka bygden. Härtill kommer ett i detta sammanhang beaktansvärt faktum, att vårt
skap i fråga om högklassig uteskulptur måste anses vara synnerligen underutve-
något, som inte blott ställer Åland och ålänningarna i en mindre smickrande de-
i främlingens ögon, utan även - och det är det viktiga - är till men för en
och tidsenlig utveckling av befolkningens skönhetssinne.

Under hänvisning till ovanstående dristar vi oss föreslå, att
tinget måtte besluta,

att i inkomst- och utgiftsstaten för nästa år in
ett anslag på 500,000 mark i understöd för ett
märke över Frans Petter von Knorring vid Finströ
kyrka.

Mariehamn den 17 november 1960

Samuel May

Jan Erik Eriksen